БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 69 (19. 740). ● 1987 йил 26 март, пайшанба ● Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ!

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросида

25 март куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг навбатдаги мажлиси бўлди. Марказий Комитетнинг Улуғ Октябрь социалистик революцияси 70 йиллигига тайёргарликка оид тадбирлари тасдиқланди. Область, шаҳар, район партия комитетларига, бошланғич партия ташкилотларига, республиканинг совет органлари, министрликлари ва идораларига, касаба союз, комсомол ташкилотлари ва бошқа жамоат ташкилотларига, ижодий союзларига Октябрнинг 70 йиллиги муносабати билан конкрет тадбирларни ишлаб чиқиб, амалга ошириш топширилди. КПСС Марказий Комитетининг совет халқига Мурожаатномаси туфайли вужудга келган сиёсий активлик ва меҳнат ғайратидан фойдаланиб, меҳнаткашларнинг бутун куч-ғайратини партия XXVII съезди қарорларини, ўн иккинчи беш йиллик топшириқларини, аввало, Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1987 йилги Давлат планини амалий равишда бажаришга сафарбар қилиш лозим.

Марказий Комитет Бюроси Фарғона область Ўзбекистон район агросаноат бирлашмасининг КПСС XXVII съезди талаблари асосида хўжалик юритишнинг янги методларини жорий этиш соҳасидаги иши масаласини муҳокама қилди. Район агросаноат бирлашмаси қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши самарадорлигини ошириш соҳасида муайян иш қилганлиги қайд этилди. 1986 йилда қишлоқ хўжалигининг ялпи маҳсулоти 1985 йилга нисбатан 7,2 процент кўпайди, унинг таннархи 6 процент камайди, пахта ва бошқа экинлар ҳосилдорлиги ошди, чорва маҳсулдорлиги ўсди. Беш йилликнинг биринчи йилида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари харид қилиш планлари ошириб бажарилди.

Шу билан бирга район агросаноат бирлашмасининг агросаноат ишлаб чиқаришига раҳбарлик қилиш соҳасидаги иш услуби ва методларида жиддий ўзгаришлар бўлмаганлиги таъкидлаб ўтилди. Бирлашма кенгаши бошқарувнинг колхоз ва совхозлар хўжалик мустақиллигини оширишга, уларни коллектив пудрат ва хўжалик ҳисобига, ўзини-ўзи пул билан таъминлашга ва ўз харажатларини ўзи қоплашга ўтказишга асосланган янги иқтисодий усулларини жорий этишни пайсалга солмоқда. 6 та хўжаликнинг рентабеллик даражаси, уларнинг давлат банки ссудалари юзасидан муддати ўтиб кетган қарзи йўқлиги уларни ўзини-ўзи пул билан таъминлашга ўтказиш имконини беради, аммо бу ишга тайёргарлик кўрилмаяпти. 1986 йилда деҳқончиликдаги бўлинмаларнинг 60 проценти ва чорвачиликдаги бўлинмаларнинг 40 проценти пудрат асосида ишлади, бироқ улар маҳсулотни дурустроқ кўпайтиришга ва меҳнат унумдорлигини оширишга эриша олмадилар.

Ишлаб чиқариш бўлинмалари лозим даражада тайёргарлик кўрилмай туриб ўз-ўзини бошқаришга, коллектив пудратга ўтказилганлиги, бу ишда шошма-шошарлик ва расмиятчиликка йўл қўйилаётганлиги, маъмурият билан меҳнат коллективларининг ўзаро мажбуриятлари чуқур ўйлаб тузилмаётганлиги сабабли мана шундай бўлди. Пудрат бўлинмаларида моддий ва пул ресурсларининг сарфланиши устидан контрол қилишнинг чек формаси қўлланилмаяпти, ҳақиқий хўжалик ҳисоби йўқ.

Район агросаноат бирлашмасининг раҳбарлари ва мутахассислари ўз фаолиятини ҳозирги талаблар руҳида суст қайта қурмоқдалар, агросаноат комплексида иқтисодий механизм тўғрисидаги қоидаларни яхши ўрганиб олмаганлар, ўзларининг бевосита ҳуқуқ доирасига кирувчи масалалар хусусида ҳамон кўрсатма кутиб турибдилар. Бу эса ишлаб чиқаришнинг фойдаланилмаётган резервларини ишга солишга, мавжуд имкониятларнинг самарадорлигини оширишга, қишлоқ меҳнатчиларини моддий жиҳатдан рағбатлантиришга салбий таъсир қилмоқда. Колхоз ва совхозларнинг ярмисида иш ҳақи меҳнат унумдорлигининг ўсишидан илдамроқ кўпаймоқда, фондларнинг самарадорлиги пасаймоқда. Мева-сабзавот маҳсулотларини колхоз бозорларида ва матлубот кооперациясининг ташкилотларига шартнома нархлари билан реализация қилиш имкониятларидан ёмон фойдаланилмоқда, бултур сабзавот ва полиз маҳсулотларининг атиги 2,5 проценти мана шундай асосларда сотилди.

Район агросаноат бирлашмасининг фаолияти ҳали ҳам унумсиз чиқимларни қисқартириш, сермеҳнат ишларни механизациялаш ҳисобига ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш йўлларини излашга қаратилмаганлиги кўрсатиб ўтилди. Ўтган йили районда пахта ҳосилининг атиги 22 проценти машинада терилди, ҳар центнер пахта учун 30 одам-соат жонли меҳнат, ҳар гектар экинзорга эса технологияда белгиланган 600-700 ўрнига 1000 одам-соатдан кўпроқ жонли меҳнат сарфланди.

Район агросаноат бирлашмаси кенгашида қишлоқни социал қайта қуриш, шунингдек меҳнатга лаёқатли ортиқча аҳолини иш билан таъминлаш программаси йўқ. Кооператив усулда ва якка тартибда уй-жой қуриш, объектларни хўжалик усулида барпо этиш суст олиб борилмоқда.

Агросаноат комплексини бошқаришни қайта қуриш проблемаси Ўзбекистон район партия комитетининг ишида етарлича акс этгани йўқ. У район агросаноат бирлашмасининг вазифаларини бажариш билан шуғулланмоқда, колхоз ва совхозларнинг икир-чикир ишларига аралашмоқда. Райком ишларнинг аҳволи учун бирлашма бошланғич партия ташкилотига нисбатан талабчанликни бўшаштириб юборган.

Қабул этилган қарорда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Бюроси Ўзбекистон район агросаноат бирлашмаси ва унинг кенгашининг хўжалик юритиш янги усулларини жорий қилиш соҳасидаги иши даражаси партия XXVII съезди ва КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари талабларига мувофиқ эмаслиги, районда маъмуриятчиликдан ҳамда колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари бажарадиган ишлар билан шуғулланиш усулидан воз кечилмаганлигини таъкидлаб ўтди.

Район агросаноат бирлашмасининг кенгашига партия XXVII съездининг, КПСС Марказий Комитети 1987 йил январь Пленумининг қарорларига ва КПСС Марказий Комитетида қишлоқ хўжалигидаги меҳнат унумдорлигини ошириш масалаларига бағишланган кенгашнинг йўл-йўриқларига амал қилиб, район агросаноат бирлашмаси аппаратининг, колхоз ва совхозларнинг, ташкилот ва корхоналарнинг амалий фаолиятини фан-техника тараққиёти ютуқларини жорий этиш, меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлаш формаларини такомиллаштириш, қишлоқ меҳнатчиларининг турмуш шароитларини яхшилаш асосида суғориладиган ерларнинг, бутун ишлаб чиқариш потенциалининг самарадорлигини оширишга қаратиш топширилди.

Барча раҳбар ходимлар, мутахассислар партия билан ҳукуматнинг агросаноат комплексидаги иқтисодий механизм масалаларига оид ҳужжатларини чуқур ўрганишлари ташкил қилинсин, ҳар бир хўжаликда коллектив, оилавий пудратга ўтказиладиган бригадалар, звенолар ва фермалар аниқлансин, реал ишлаб чиқариш топшириқлари ва шартномавий мажбуриятлар ишлаб чиқилишига, моддий-техникавий ресурслар билан ўз вақтида таъминлашга, меҳнат коллективларидаги маънавий-психологик иқлимга алоҳида эътибор берилсин. Бу бўлинмаларда пахта ва бошқа маҳсулотлар етиштириш интенсив технологиялар асосида, терим ва бошқа сермеҳнат ишларни механизациялаш даражасини ошириш, моддий-пул маблағлари сарфланиши устидан контроллик қилишнинг чек формасидан ва ерларни узоқ даврга бириктириб қўйиш усулидан фойдаланиладиган хўжалик ҳисоби асосида амалга ошириш лозимлиги таъкидлаб ўтилди.

Пудрат ташкилотларининг 1987 йилги иш якунлари юзасидан барча колхоз ва совхозларда узлуксиз коллектив пудратни беш йиллик охиригача ўзлаштириб бўлиш тадбирлари ишлаб чиқилиб, амалга оширилсин, бунда пудратчи коллективларнинг аъзоларигина эмас, шу билан бирга колхоз ва совхозлар, район агросаноат бирлашмаси барча бўғинлари, шу жумладан бирлашма аппарати мутахассислари, раҳбарларининг ҳам меҳнатига пировард натижаларга қараб ҳақ тўлашга ўтиш кўзда тутилсин.

Районда пахта, дон, мева-сабзавот маҳсулотлари тайёрлаш юзасидан беш йилликнинг икки йили учун белгиланган планларни Улуғ Октябрнинг 70 йиллигигача бажариш, шунингдек чорвачилик маҳсулдорлигини анча ўстиришни таъминлаш тадбирлари ишлаб чиқилиб, тасдиқланганлигини Марказий Комитет Бюроси маълумот учун қабул этди.

Район партия комитетига шу муҳим соҳага партиявий раҳбарликни кучайтириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши самарадорлигини ўстириш вазифаларини ҳал этишда коммунистларнинг авангардлик ролини ошириш юзасидан аниқ-равшан чора-тадбирларни рўёбга чиқариш топширилди. Район ижроия комитетига, район агросаноат бирлашмасининг кенгашига 1987 йилда қишлоқни социал қайта қуриш ҳамда коллектив пудратни жорий этиш ҳисобига бўшатиб олинадиган меҳнатга лаёқатли аҳолини қурилиш бригадалари, ёрдамчи корхоналар ва ҳунармандчиликни ташкил этиш, касаначиликни ривожлантириш йўли билан ижтимоий ишлаб чиқаришга жалб қилиш программасини ишлаб чиқиш топширилди.

Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитетига Фарғона область партия комитети билан биргаликда район агросаноат бирлашмасининг қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига раҳбарлик қилиш соҳасидаги ишини қайта қуришга халақит бераётган сабабларни обдон аниқлаб, унга зарур ёрдам бериш таклиф этилди. Ўзбекистон райони мисолида меҳнатга лаёқатли аҳолиси ортиқча зоналардаги меҳнат ресурсларидан оқилона фойдаланиш проблемасини маҳсулот етиштиришни кўпайтириш, суғориладиган ерлардан йил бўйи фойдаланиш, маҳсулот етиштириш ҳажмини ва қишлоқ меҳнатчиларининг меҳнат ҳақини ошириш билан узвий боғлиқ равишда ўрганиб чиқиш учун Давлат агросаноат комитети, Меҳнат масалалари давлат комитети ва ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлимининг етакчи мутахассисларидан иборат иш группасини тузишга қарор қилинди.

Марказий Комитет Бюросининг мажлисида партия турмуши, республика иқтисодий ва социал тараққиётининг бошқа баъзи масалалари кўриб чиқилиб, улар юзасидан қарорлар қабул қилинди.

● *Илғор тажрибалар—оммага*

ҚАЙТА ҚУРИШ НИМА БЕРМОҚДА?

Пахтакор районидаги Кичанов номли совхоз қолоқликдан чиқди. Бунга қандай эришилди?

1. Инсон омилига эътибор

Ўн биринчи беш йиллик охирига келиб, хўжалик давлатдан 8 миллион 711 минг сўм қарз бўлиб қолганди. Совхоз сўнгги 8 йилда нафақат пахта, балки бошқа тур қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш планларини ҳам бажармади. Ишлаб чиқарилаётган маҳсулот таннархи тобора ошиб борди. Одамлар ишлашарди-ю, шунга яраша меҳнат ҳақи олишмасди. Мукофот пули тўғрисида гап ҳам бўлиши мумкин эмасди.

1984 йилда хўжаликдаги барча бригадаларнинг пудрат усулига ўтиши ҳам аҳволни яхшиламади. Аксинча ишчи-хизматчилар бу хосиятли усулнинг моҳиятини тўла тушуниб етмаганлиги оқибатида тезда яна эски услубга қайтишди. Бу ҳол кўпчиликда янгича ишлаш методига ҳам шубҳа туғдириб қўйди. Хуллас, хўжаликнинг ўзини ўнглаб олишига умид йўқ эди. Кейинги тўрт йилда раҳбарлар уч марта алмашди. Раҳбарлар кишилар қалбига йўл топа олишмади, ишончни қозонишолмади. Кўзбўямачилик, қўшиб ёзиш, ошна-оғайнигарчилик каби салбий ҳолатларга йўл қўйилдики, унинг асорати аҳолига, хўжаликка оғир юк бўлиб тушди. Оқибатда кўпчилик совхоздан кўчиб кета бошлади.

Шунинг учун ҳам хўжаликка директор этиб тайинланган Б. Холиқуловнинг совхоз аҳли билан бўлган дастлабки учрашувда: қисқа даврда хўжаликни рентабелли совхоз даражасига кўтариш мумкин, деган сўзлари кўпчиликка эриш туюлди.

— Экин майдонлари оилавий звеноларга бўлиб берилади. Ўғит ҳам шунга яраша тақсимланади. Уни ғўзага бермаслик — жиноят. Чунки ҳосилнинг 50-60 проценти минерал ўғит ҳисобига етиштирилишини жуда яхши биласиз. Четдан ёрдамчи куч олмаймиз. Зарур пайтда керакли техникани сўраб марказий трактор паркига мурожаат этасиз. Бундан кейин барча техника ўша ерда сақланади. Кўзбўямачилик фактлари кечирилмайди. Қилган меҳнатингизга яраша ҳақингизни, мукофот пулингизни оласиз. Фойда ҳам, зарар ҳам ўзларингники. Чунки ер, техника, ҳосил сизларники. Гап улардан оқилона фойдаланишда...

Директор ўз сўзларининг устидан чиқди. Одамларда раҳбарларга нисбатан ҳурмат-эътибор, ўзларига бўлган ишонч орта борди. Гарчи, 1985 йилда пахта тайёрлаш йиллик плани бажарилмаган бўлса-да, олдинги йилга нисбатан 2227,2 тонна кўп ҳосил етиштирилди. Меҳнаткашларга 1 миллион 78 минг сўм мукофот тарқатилди.

2. Пудратнинг қудрати

Ўтган йили хўжаликдаги 59 бригаданинг барчаси ёппасига пудрат уоулига ўтди. Совхоз ишчи-хизматчилари ўртасида олиб борилган ташвиқот, пудрат усули синаб кўрилган 10 та бригада кўрсаткичлари ва асосан кишилардаги кўтаринки руҳ бунга тўла имконият яратди.

Анорбой Эшбоев бригадаси илгари 40 гектар майдонда деҳқончилик қиларди. У экин майдонини кенгайтириб беришларини сўради. Унинг илтимоси қондирилди. Маъмурият билан шартнома тузилиб, бригадага керакли техника, ўғит, маблағ ажратилди. Бригада аъзоларини асосан Анорбойнинг оиласидаги ака-укалари ташкил этди. Уммат механизаторлик, акалари Бердиёр ва Дўсатлар сувчилик қилишди.

Пудрат усули кишиларда ишга, бурчга нисбатан янгича муносабат туғдирди. Деҳқон ўзини ернинг, техника ва ҳосилнинг ҳақиқий хўжайини деб ҳис қила бошлади. Сифат ва салмоқ учун интиладиган бўлди. Асосий мақсад ҳам шу эди.

Натижа эса кутилганидан зиёда бўлди. Анорбой Эшбоев бошлиқ бригадада ҳар гектар ердан 41,5 центнердан ҳосил етиштирилди. Давлатга топширилган 283 тонна пахтанинг 278 тоннаси машиналарда териб олинди. Ҳар бир ишловчига 200 центнер пахта тўғри келди. Бригада 67 минг сўм мукофот олди.

Совхоз бўйича кейинги саккиз йил давомида биринчи марта давлатга пахта сотиш йиллик плани бажарилди. Етиштирилган пахтанинг 7024 тоннаси —биринчи, 2200 тоннаси — иккинчи, 1960 тоннаси — учинчи ва фақат 400 тоннаси тўртинчи сорт билан қабул қилинди. Сифатли маҳсулот эвазига хўжалик 9 миллион 383 минг сўм даромад қилди. Олинган соф фойда 3 миллион 400 минг сўмни ташкил этди. Унинг 1 миллион 200 минг сўмидан кўпроғи меҳнаткашларга мукофот тариқасида тарқатилди. Хўжаликда рентабеллик 38,3 процентга етди.

3. Чек системаси —тежамкорлик манбаи

Оила пудрати — ғоят мураккаб ва кўп қиррали хўжалик механизмини юргизишни бир қадар соддалаштиргандек бўлди. Хўжаликни бошқаришдаги муаммо ва мураккабликлар ҳар бир ишчига ҳам равшан кўрина бошлади. Қийинчиликларни бартараф этишда барча бир ёқадан бош чиқариб иштирок этди. Уларнинг ишлаб чиқаришдаги активлиги ошди. Бригадаларда тежамкорликка интилиш, иш сифатини таъминлаш учун кураш, ўз-ўзини назорат кучайди. Бу ҳол ўтган йилнинг ярмидан бошлаб хўжаликнинг айрим бригадаларида чек системасига ўтиш имкониятларини яратди. Бригадаларда бу системани жорий этиш, дадил синаб кўриш учун йўл очилди.

Бу услубга ўтган бригадаларга мавсумий ишлар характерига қараб лимит-чек берилади. Бошқача айтганда харажатларни коллективнинг ўзи бригада бошлиғи раҳбарлигида тўғридан-тўғри амалга ошираверади. Мавсумий ишлар учун кўзда тутилган маблағдан тежаб қолишга эришилса, тежалган маблағнинг 70 проценти ишловчиларга қўшимча мукофот тариқасида тарқатилади. Аксинча харажатлар ошиб кетса, унинг ўрни мукофот пўли ёки маошдан чегириб қолинади.

Тажриба шуни кўрсатдики, чек системаси ҳар хил ортиқча харажатларнинг, ишдаги пала-партишликларнинг йўлини беркитаркан. Илгарилари хўжалик ёки бўлимнинг омборидан зарур-нозарур жиҳозлар, ҳар хил кераксиз техника қисмлари, ортиқча ёнилғи, ҳатто эҳтиёж сезилмаган озиқ-овқат маҳсулотлари ҳам келтирилаверарди. Олинган ўғитнинг бир қисми талон-торож қилинса, бошқа қисми у ёки бу сабаблар билан далага вақтида чиқарилмас, охирида эса ҳаммасига акт тузилиб, ҳисобдан чиқариб юборилаверарди. Оқибатда бригадалар бўйнига минг-минг сўмлаб қарз ёзиб қўйиларди. Бу пала-партишликлардан кимлардир манфаатдор бўлишга одатланиб ҳам қолишганди. Энди эса бригадир, коллектив бу ҳолларга йўл қўймайди. Зарур нарсалар учунгина харажат қилинади.

Совхозда биринчи бўлиб чек системасига ўтган Нормурод Ўсаров бригадаси 1986 йилнинг ғўза вегетацияси даврида айрим штатларни қисқартириш, турли нарядлар тузиш ва уларга ҳақ тўлашдан воз кечиш ҳисобига 2502 сўм пулни тежаб қолишга эришди. Шунингдек, ўғит учун ажратилган маблағдан унумли, оқилона фойдаланиш билан бирга 718 сўм иқтисод қилинди. Ёнилғи-мойлаш материалларидан —106 сўм, химикатдан 250 сўм, транспорт харажатларидан —102 сўм... қўйингки, бригадада жами —3677 сўм иқтисод қилинди. Демак бу сумманинг 70 проценти бевосита бригада аъзоларига (уларнинг меҳнатига қараб) мукофот тариқасида тарқатилди. Мазкур бригадада пахта ҳосилдорлиги пландаги 32 центнер ўрнига 40,6 центнерни ташкил этди. Хуллас, ҳам салмоқ, ҳам сифат, ҳам тежамкорликка эришилди.

Маълумки, **КПСС Марказий Комитети «Меҳнатни ташкил этишнинг оқилона формалари ва хўжалик ҳисобини жорий этиш асосида қишлоқ хўжалигида меҳнат унумдорлигини оширишнинг кечиктириб бўлмайдиган тадбирлари тўғрисида»** қарор қабул қилди. Бу муҳим қарорга жавобан Ўрта Осиё қишлоқ хўжалиги экономикаси илмий тадқиқот институти тавсиялари асосида Ставрополь ўлкаси тажрибасини амалда қўллаётган Кичанов номли совхоз меҳнаткашлари эндиликда янгиликка интилишдан, ўз фаолиятларини қайта қуриш йўлида илғор иш услубларини амалда синаб кўришдан чўчимаяптилар. Улар истиқболли йўлга чиқиб олганликларини қалбдан сезиб, ўзгача кўтаринки руҳ билан меҳнат қилмоқдалар. Бугунги кунда дала ишларининг, техника ремонтининг сифатли ўтказилаётганлиги ҳам шундан далолат бериб турибди.

4. Изланиш давом этади

Ҳозир совхозда **КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Мамлакат агросаноат комплексида хўжалик юритишнинг иқтисодий механизмини такомиллаштириш ҳақида»ги қарори асосида хўжаликни бошқаришнинг янги формаси—цех методини тўла жорий этиш устида изланиш давом этяпти. Хўжаликнинг бош иқтисодчиси Бердиқул Тожибоев Ставрополь ўлкаси хўжаликларида бўлиб, уларнинг бой тажрибаларини ўрганиб қайтди. Ҳозир совхоздаги барча бўлимлар тугатилди. Бригадалар йириклаштирилиб 25 тага келтирилди. Пахтачилик, чорвачилик, механизация, ирригация, молиявий-иқтисодий каби цехлар тузилди. Фақат 150 га яқин штатнинг қисқариши эвазига катта ҳажмдаги маблағ тежаладиган бўлди. Барча цехларга маъмурият раҳбарлик қилади. Цехларга фаолиятига қараб зарур техника, ўғит, маблағ ажратилиб, уларнинг молиявий фаолияти чек системасида юритилади.**

Ҳозир областда кичановликлар қўллаётган услуб чуқур таҳлил этилиб, бошқа хўжаликларга ҳам татбиқ этилиши тарғиб қилинмоқда. Бу йил областдаги 9 хўжалик шу услубга ўтади. Хўжалик раҳбарлари, мутахассислари, РАПО ходимлари иштирокида ўтказилаётган семинарларда бошқаришнинг цех услубига ижобий баҳо берилаётир. Демак, тажрибадан, айниқса, синаб кўрилган услубдан чўчимаслик керак. Аксинча, изланиш, ва яна изланиш зарур.

Б. САТТОРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

С. НОРБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбирлар пости аъзоси.

● *Шанбалик тўлқинида*

ЗЎР ҒАЙРАТ БИЛАН

● «Узбексельмаш» бирлашмаси еттинчи механика цехининг йиғувчиси У. Шербоев ленинча Коммунистик шанбалик куни бутун маҳсулотни дастлабки тақдим қилишдаёқ топширибгина қолмай, шу билан бирга кунлик топшириқни ошириб бажариш мажбуриятини ҳам олди.

Корхонадаги ўнлаб ишчилар 18 апрель учун оширилган мажбуриятларни белгиладилар. Мусобақа пешқадамлари — электр пайвандчи М. Ҳабиров, катта мастер А. Тараненко ва бошқа ишчилар шулар жумласидандир.

«Узбексельмаш» бирлашмасининг меҳнатчилари «Қизил шанбалик» кунида 127 минг сўмликдан кўпроқ товар маҳсулоти ишлаб чиқариш мажбуриятини олдилар. 15 минг сўмдан зиёд пул ленинча шанбалик фондига ўтказилади.

ГРАФИК АСОСИДА

● Самарқанддаги 2522-автоколоннанинг автомобилчилари Бутуниттифоқ ленинча коммунистик шанбалик кунида пландан ташқари бир минг тонна юк ташиб берадилар. Юк ташувчиларнинг 18 апрелдаги маршрутлари ҳозирдаёқ белгиланди, юк етказиб бериш графиклари буюртмачилар билан келишиб олинди.

Коллектив пудратга ўтган коммунист Абдукарим Ғаниев бошлиқ ҳайдовчилар бригадаси шу куни энг юқори меҳнат унумдорлигига эришади. Коллектив барча юкларнинг ярмидан кўпроғини тежалган ёнилғи билан ташиб беради.

Ремонтчилар ҳам катта ишлаб чиқариш программасини белгиладилар: улар шанбаликда планда белгиланган олтита ўрнига ўн иккита юк автомашинасини ремонтдан чиқарадилар.

(ЎзТАГ).

● *Кўчат экинг, боғ қилинг*

ЯШИЛ ЛИБОС КЎПАЙМОҚДА

Задарё райони меҳнат аҳли бу йилги кўчат ўтқазиш икки ойлигида 833 минг туп ҳар хил мевали ва манзарали кўчат ўтқазишни режалаштиришган. Айни кунларда кунига район бўйича 32 минг туп кўчат экиляпти. Ҳозиргача ўтқазилган мевали, манзарали ва гул кўчатларининг умумий сони 617 мингтадан ошиб кетди.

Ниҳол экиб боғ яратиш, кўча ва турар жойларни ободонлаштириш, яшил зоналарни бунёд этишда райондаги «Гулбоғ», «Украина», совхозлари, «Гигант», «Правда» колхозлари меҳнаткашлари намуна кўрсатишаётир.

Б. МАҲМУДОВ.

ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРЛАРИ КОМИТЕТИНИНГ МАЖЛИСИ ТУГАДИ

25 март куни Москвада Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Ташқи ишлар министрлари комитетининг мажлиси ўз ишини тугатди.

Шу куни ташқи ишлар министрлари: Болгария Халқ Республикасидан —П. Младенов, Венгрия Халқ Республикасидан П. Варкони, Германия Демократик Республикасидан — О. Фишер, Польша Халқ Республикасидан— М. Ожеховский, Руминия Социалистик Республикасидан — И. Тоту, Чехословакия Социалистик Республикасидан — Б. Хнеупек Москвадан жўнаб кетдилар.

Шереметьево аэропортида министрларни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе, СССР Ташқи ишлар министрлигининг расмий вакиллари, шунингдек, БХР, ВХР, ГДР, ПХР, РСР элчилари ҳамда ЧССРнинг Совет Иттифоқидаги мувaққат ишлар вакили кузатиб қолдилар. (ТАСС).

КАДРЛАР ЎҚУВИ

Тошкент Олий партия мактабининг партия, совет ва идеология кадрлари малакасини ошириш факультетида тингловчиларнинг навбатдаги группаси ўқуви якунланди. Бу галги тингловчилар орасида Ўзбекистон, Тожикистон ва Туркманистон ССР Олий Советлари Президиумлари, Министрлар Советлари, область ижроия комитетларининг масъул ходимлари, шаҳар ижроия комитетларининг, шаҳарлардаги район ижроия комитетларининг раислари бор эди.

Ўқув жараёнида марксча-ленинча назарияни ривожлантиришга КПСС XXVII съезди қўшган ижодий ҳисса, мамлакат социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштириш проблемаларига бағишланган лекциялар туркуми ўқилди. КПСС Марказий Комитети 1987 йил январь Пленумининг материаллари батафсил ўрганилди. Халқ депутатлари Советлари ишини қайта қуриш, етилган масалаларни ҳал этишда уларнинг ролини ошириш ва масъулиятини кучайтириш практикасига катта эътибор берилди.

Социал-маданий қурилишнинг актуал масалаларига бағишланган машғулотда тингловчилар ҳузурида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. У. Султонова гапирди. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. П. Романовский Советлар ишини янада такомиллаштириш масалалари тўғрисида сўзлади. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми бўлимларининг мудирлари М. Т. Тешабоев ва Э. Э. Чудновский Советлар ҳамда Советлар доимий комиссиялари ва депутатлар группаларининг фаолиятини яхшилаш мавзуига бағишланган машғулотларда сўзга чиқдилар. Машғулотларда Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш министри С. М. Баҳромов, республика маориф министри ўринбосари Ҳ. К. Йўлдошев, Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси Ш. Р. Мирсаидов нутқ сўзладилар.

Республика министрликлари ва идоралари раҳбарлари иштирокида давра суҳбатлари бўлди. Социалистик қонунчиликни, жамоат тартибини муҳофаза қилишни мустаҳкамлашда, ҳуқуқ бузишларнинг олдини олишда ҳуқуқ муҳофазаси органларининг иши даражасини ошириш тўғрисидаги суҳбатда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Маъмурий органлар бўлимининг мудири В. И. Гугнин, Ўзбекистон ССР юстиция министрининг ўринбосари А. Мамадқулов, Ўзбекистон ССР ички ишлар министрининг ўринбосари Т. А. Тўхтаев, Ўзбекистон ССР прокурорининг ўринбосари О. И. Гайданов иштирок этдилар.

Савдо, аҳолига маиший хизмат кўрсатишнинг аҳволи ва уларни ривожлантириш истиқболларини муҳокама қилиш чоғида Ўзбекистон ССР савдо министрининг ўринбосари У. М. Мирпўлатов, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрининг ўринбосари Ҳ. А. Аббосов, уй-жой коммунал хўжалик министрининг ўринбосари Р. С. Сайдаминов, республика молия министрлиги Бюджет бошқармасининг бошлиғи В. С. Биганов гапирдилар.

Саноатни бошқариш системасини янада такомиллаштириш проблемалари Ўзбекистон ССР Госплани раисининг ўринбосари А. Маҳмудов ва Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг бош директори В. Н. Сигедин билан бўлган суҳбатда кўриб чиқилди.

Тошкент Олий партия мактаби ўқитувчилари билан «КПСС XXVII съезди ҳозирги замон жаҳон тараққиёти ва партиямизнинг халқаро сиёсати тўғрисида» мавзуида учрашув-суҳбат бўлди.

Тингловчилар Чирчиқ шаҳар ва Тошкент райони халқ депутатлари Советларининг иш тажрибаси билан танишдилар. Ўқиш чоғида Архитекторлар союзида шаҳарсозлик масалалари тўғрисида, Қизил Байроқли Туркистон Ҳарбий округининг музейида ёшларни ҳарбий ватанпарварлик руҳида тарбиялашга бағишлаб тематик машғулотлар ўтказилди.

(ЎзТАГ).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ЎРТОҚ А. П. АНТОНОВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР САВДО МИНИСТРИ ҚИЛИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

Ўртоқ Анатолий Петрович **Антонов** Ўзбекистон ССР савдо министри қилиб тайинлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Р. НИШОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Л. БЕКҚУЛБЕКОВА.

Тошкент шаҳри,
1987 йил 25 март.

• Давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисидаги СССР Қонуни лойиҳаси жамоатчилик муҳокамасида

Планни ўзимиз белгилайлик

Давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисидаги СССР Қонуни лойиҳасини бригадамизда, заводда муҳокама қилдик. Ишчилар бу Қонун меҳнаткашларга ўз корхонасининг ҳақиқий хўжайини эканлигини чуқур ҳис этиш имконини беради, вазифалар ижросига масъулиятни янада оширади, ҳуқуқларни кенгайтиради, деб таъкидладилар.

Бизнинг комплекс бригадамиз ишчилари ташаббус кўрсатиб меҳнат қилишга одатланишган. Ўтган йили планни қарийб 140 процентга етказиб ўринлатгандик. Яъни 128 минг сўмлик маҳсулот тайёрланди. Асосий эътибор тежамкорликка қаратилди. Мени депутат сифатида тежамкорликка масъул этишган. Кўпчиликнинг ҳамжиҳатлиги туфайли 6 тонна металл, 500 киловатт соат электр энергияси, 600 килограмм электрод иқтисод қилинди. Шу ҳисобга йилнинг охирида қўшимча равишда 4 кун ишлаб бердик. Янги йилнинг ўтган икки ойида ҳам барча тадбирлар муваффақиятли амалга оширилди, планлар зиёдаси билан уддаланди.

Бригадамиз ўн иккинчи беш йилликнинг икки йиллик планини Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги кунигача адо этиш ташаббуси билан чиқди. Шаҳар Совети ижроия комитети буни маъқуллади. Ҳозир ўнлаб бригадалар ана шундай қутлуғ ният билан меҳнат қилишмоқда.

Бу ишчилар доим олдинга интилишлари, планларини ошириб бажариш учун курашажакларидан дарак беради, албатта. Шунинг учун планлаштириш жараёнларида уларнинг кенг иштирокларини таъминламоқ зарур. Дарҳақиқат, корхона келажаги ҳақида қайғурмасдан туриб, қандай қилиб унинг хўжайини бўлиш мумкин? Ваҳолонки, планлар асосан юқоридан келади.

Биз муҳокама қилинаётган Қонун лойиҳасида **«Корхона планларини белгилашда ишчиларнинг кенг иштироки таъминланиши зарур, планлар реал, аниқ бўлишида улар ҳам масъулдирлар»** деган жумлалар бўлишини истардик. Ўшанда ҳар бир киши ўзи овоз берган, ўзи белгилаган план бажарилиши учун жон койитган бўларди. Қолаверса, хўжалик ҳисоби мустаҳкам жорий этилиши кўп жиҳатдан ана шунга ҳам боғлиқдир.

Менимча, бунинг яна бир йўли бор. Ҳозир қатор корхоналарда жуда кўп соҳалар бўйича депутат группалари мавжуд. Агар планлаштириш тўғри бўлишини назорат қиладиган ана шундай группалар қонунлаштирилса нур устига аъло нур бўларди. Халқнинг мухтор вакиллари ҳамкасблари, барча ишчилар номидан иш кўраверардилар. Айни пайтда планлаштиришда чекиниш бўлмаслиги учун ҳам жавоб беришарди.

З. РАУПОВ,
Самарқанд «Хлопкомаш» заводи комплекс бригадаси бошлиғи, шаҳар Советининг депутати.

Давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисидаги Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Қонуни лойиҳаси умумхалқ муҳокамасига ҳавола этилиши биланоқ жойларда қизғин баҳслар бошланиб кетди. Ушбу ҳужжат социалистик ишлаб чиқариш ва бошқаришнинг демократик асосларини қайта қуриш орқали уни янада такомиллаштиришни кўзда тутади, демократик централизм ва ўз-ўзини бошқариш принципларини кенг кўламда ва ҳар томонлама ривожлантиради. Лойиҳа муҳокамаси қизғинлигининг бош сабаби ҳам шунда деб ўйлайман.

Қонун лойиҳаси кўпчилик бандларини тўла маъқуллаш билан бирга айрим фикрларимни баён этмоқчиман.

Маълумки, муҳокамага қўйилган Қонун лойиҳаси корхоналар (бирлашмалар)нинг ҳуқуқий ҳолати давр талабига мос келишига эришилган. Қонун уларнинг ўзаро, бошқа давлат ҳокимияти ёки давлат ижроия органлари билан, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига (СЭВ) аъзо бўлган мамлакатларнинг корхона, ташкилотлари, капиталистик ва ривожланаётган мамлакатларнинг фирмалари билан бўладиган ишлаб чиқариш-иқтисодий муносабатларини тартибга солади. Шундай экан Қонун лойиҳасининг кириш қисмидаги иккинчи жумлани қуйидагича таҳрирда беришни таклиф этаман:

«Қонун яхлит бир бутун бўлмиш халқ хўжалигини ривожлантиришнинг энг муҳим вазифаларини ҳал этишда марказлаштирилган асосларни чуқурлаштиради, бошқариш иқтисодий методлари кучайтирилишини, тўла хўжалик ҳисоби ва ўзини-ўзи маблағ билан таъминлашдан кенг кўламда фойдаланилишини, демократик асослар кенгайтирилишини ва ўзини-ўзи бошқариш ривожлантирилишини кўзда тутади, корхоналар (бирлашмалар) билан давлат ҳокимияти ва бошқариш органлари ўртасидаги муносабатларни **ҳамда қонун йўл қўйган доирада социалистик, капиталистик ва ривожланаётган мамлакатларнинг корхоналари, ташкилотлари, фирмалари билан бўладиган муносабатларни белгилаб беради».**

САЙЛАНИШ ВА ҲИСОБ БЕРИШ

Лойиҳанинг 6-моддаси, 2, 3-бандларида корхоналар (бирлашмалар), уларнинг структуравий бирликлари, чунончи, ишлаб чиқариш цехлари, бўлинмалари, ферма ва звенолари раҳбарлари, мастерлари ва бригадирларини меҳнат коллективлари томонидан муайян муддатларга (беш йил — корхона, бирлашманинг структура бирлиги раҳбарлари учун, икки-уч йил — қолган структуравий бирлик раҳбарлари учун) сайланишлари айтилган.

Назаримда, ана шу қоидани янада чуқурлаштириш ва айни пайтда унга бирор аниқлик киритиш керак. Қандай қилиб?

Маълумки, социалистик сайлов системаси демократияси ҳокимият ва ижроия органларини, раҳбар шахсларни халқ томонидан сайлаб қўйиш билан чекланмайди, балки ана шу сайлаб қўйилган органлар ва раҳбарлар вақти-вақти билан ўз сайловчилари олдида ҳисоб бериб туришларини тақозо этади. Қолаверса улар ўзларига топширилган ваколатни лозим даражада бажармаганларида уларни сайловчилар томонидан муддатидан олдин чақириб олинишлари ҳам белгиланган.

Шунга кўра юқорида кўрсатиб ўтилган, яъни **корхона (бирлашма) раҳбарларини сайлаш қоидаларида уларнинг меҳнат коллективлари олдида ўз фаолиятлари бўйича ҳисоб беришларининг аниқ муддати белгиланиши, ишончни оқламаганларида эса муддатидан олдин сайловчилар — меҳнат коллективлари томонидан чақириб олинишлари конкрет кўрсатилиш** масаласи муҳокамага лойиқ эмасмикан? Қолаверса бу совет сайлов системаси принципларидан ҳам келиб чиқади.

И. МАРДОНОВ,
Бухоро давлат педагогика институти совет давлати ва ҳуқуқи кафедрасининг мудири, юридик фанлар кандидати.

ЯРИМ ТАЙЁР МАҲСУЛОТЛАР

✦ Қўқонда шаҳар умумий овқатланиш трестига қарашли ярим тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқарувчи фабрика иш бошлади. Бу билан шаҳарнинг турли чеккаларида жойлашган, қўл меҳнатига асосланган майда кондитер цехларига эҳтиёж қолмади.

Барча замонавий қулайликларга эга бўлган фабриканинг ягона диспетчерлик пункти ошхоналар, буфетларни қайд этиб туради. Шаҳардаги ошхоналар ва кулинария магазинларида фабрикада тайёрланган гўшт маҳсулотлари, балиқ ва бошқа ярим тайёр парҳез маҳсулотлари, тозаланган сабзавотлар пайдо бўлди.

Бу ерда 130 киши ишламоқда. Ишлаб чиқариш жараёнлари механизациялаштирилган. Ишловчилар учун овқатланиш, дам олиш хонаси, машина ва механизмларни созлаш устахонаси ҳам бор.

З. РАҲИМОВА.

• Демократия мактаби

ТЎРТИНЧИ ДИРЕКТОР

ЁКИ РАҲБАР САЙЛОВИНИ ТЎҒРИ ЎТКАЗИШГА НИМАЛАР ХАЛАЛ БЕРДИ?

Область газеталари бирлашган нашриёти ва босмахонасига тайинланган директорлардан учинчиси қисқа вақт ичида ишдан кетганидан кейин область нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари бошқармасида тўртинчи директорни тайинлаш йўли билан эмас, балки сайлов йўли билан ўтказишга қарор қилишди.

Учта номзодни таклиф этишди. Илгари ишлаб чиқариш бўлимига бош бўлган, ҳозир эса директор вазифасини бажараётган С. Муродов ёпиқ овоз бериш вақтида 27 та, Ленин йўли райони босмахонаси директори Х. Картиллаев 19 та, Қумқўрғон район босмахонаси директори Ч. Холматов 1 та овоз олди.

Кўпчилик бу натижани кутмаган эди. Бунинг боиси бор.

Уч номзоднинг бири Х. Картиллаев анча пухта ўйланган, конкрет программани ўртага қўйди. Ўрта махсус таълим олган бу матбаачи аввал печатник ва метранпаж бўлиб ишлаган, бухгалтерия ишини билади, тўрт йиллик директорлик тажрибаси бор. Шу боисдан ҳам босмахона иши билан қисқа муддат ичида танишиб чиққанидан кейин корхонанинг асосий «қалтис жойларини» топа билди. Бу камчилик ва нуқсонлар — ускуналарнинг эскириб қолганлигида, кўпгина ишчилар ўртасида интизомнинг бўшашиб кетганлигида, коллективнинг ишлаб чиқариш соҳасидаги ва турмушдаги шароитларига етарли эътибор берилмаётганлигида яққол кўзга ташланар эди. Ана шу масалаларнинг ҳар бири ҳақида Картиллаев амалий, конкрет таклифлар айтди. Директорликка номзод ўз программасини қатъият билан бажаришга шайлиги аён кўриниб турар эди, бу программа овоз бериш натижаларига кўра ҳам кўпчиликка маъқул тушган кўринди.

Хўш, шундай экан, нега у кўпчилик овозга эга бўлмади?

Сайловлар натижаси илгаридан ҳал қилиб қўйилганга ўхшайди. Йиғилиш бўлишидан бир ҳафта илгари номзодлар рўйхати илиб қўйилди, бу рўйхатга анкета маълумотлар ҳам илова қилинган эди. Номзодлардан бири, яъни директор вазифасини вақтинча ижро этаётган мутахассисни ҳамма яхши биларди, бошқа икки номзод билан танишишга эса жуда кам вақт ажратилган эди. Ч. Холматов босмахонада бор-йўғи бир кун бўлди холос. Бир кунда нима ҳам қилиб бўларди дейсиз? Унинг номзоди ҳам рўйхатга сон учун, «кенг демократия» қабилида иш тутиляпти, деб кўрсатиш учун киритилди. Бунинг устига область нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари бошқармасида, мабодо бу киши сайланган тақдирда ҳам, оилавий шароитига кўра Термизга кўчиб келолмаслигини билишар эди. Ч. Холматовнинг ўзи ҳам номзодлар муҳокама қилинаётганида одамларга ана шу бор гапни айтиб номзоди овозга қўйилмаслигини илтимос қилди. Шу сабабли унга битта овоз берилгани бежиз бўлмаса керак.

Иккинчи номзодга ҳам коллектив билан танишиш учун кўп вақт берилгани йўқ. Х. Картиллаевнинг ўзи кўп нарсани илғаб олган бўлса ҳам, одамлар уни таниб билиб олишга улгурганлари йўқ. Фақат йиғилиш чоғидагина унинг саволларга берган конкрет амалий жавобларини эшитиб, рўпараларида истиқболли, замонавий муҳокама юритадиган раҳбар турганлигини сезиб олишди. Аммо, ҳар қалай, кўпчилик кимни яхши билишса ўша номзод учун овоз берди.

Шундай қилиб янги, тўртинчи директор тайинланмасдан балки сайлангандай кўринди. Х. Картиллаев район босмахонасидан область нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари бошқармасига бош бухгалтер қилиб ўтказилди. Бу лавозимда у янги директорга ўзининг «программ нутқида» айтганларини рўёбга чиқаришда ёрдам беради, деб ўйлаймиз.

Биз янги сайланган директор нашриёт ва босмахонага ёмон раҳбарлик қилади, деб айтмоқчи эмасмиз. Аксинча, бу ердагилар унга бу ишда муваффақият тилашади, қўллаб-қувватлашади ва ёрдам беришади; холисона айтадиган бўлсак у дуруст мутахассис.

Аммо айтмоқчи бўлган бир гапимиз бор.

Ҳозир кўпчилик коллективларда раҳбарлар сайлови бўлмоқда. Коллективлар кўпроқ фойда келтириши мумкин бўлган номзодлар бўлгани ҳолда ўзлари дурустроқ биладиган номзодларни афзал кўрадилар. Омма сайловга онгли равишда бориши лозим, деб айтмоқчимиз. Номзодларнинг чинакамига мусобақа қилиши учун, сайловда қатнашувчи ҳамма кишилар улар билан чуқур танишиши учун, одамлар ҳақиқатан ҳам ўз хоҳиш-иродаларини чинакамига намойиш этишлари учун шароит яратилиши керак.

Бунга қандай қилиб эришса бўлади? Буни биргаликда ўйлаш керак. Чунки қайта қуришнинг вазифаларидан бири — демократияни ўрганишдир.

Е. ВЕЛИЧАНСКАЯ,
ЎзТАГ мухбири.
Термиз.

ҚАРДОШЛИК ҚОНУНИ БИЛАН

✦ Қардошлар бошига иш тушганида дўстона ёрдам кўрсатиш совет кишиларига хос олижаноб фазилатдир. Яқинда Грузия ССРда табиий офат юз берган куннинг эртасиёқ бу ватанпарварлик яна намоён бўлди.

Қўрғонтепа ип-йигирув ва тўқув бирлашмаси ишчиларининг йиғилиши бўлиб ўтди. Тўқув цехи тайёрлов участкасининг илғор бригадаси бошлиғи Ч. Худойбердиев грузияликларга ёрдам фондига бир кунлик иш ҳақини ўтказишни таклиф қилди. Бу ташаббус корхона коллективи томонидан қизғин маъқулланди. Корхонанинг барча ишчилари бир кунлик иш ҳақларини табиий офат оқибатларини тугатиш фондига ўтказишга қарор қилдилар.

С. БУРКАШЕВ.

ДУНЁ ОВОЗИ

• Хабарлар • воқеалар • фактлар

СССР Ташқи ишлар министрлиги вакилининг баёноти

Кейинги вақтларда АҚШ маъмуриятининг вакиллари Афғонистондаги ва унинг теварагидаги аҳвол хусусида баёнотлар беришди. Гап жумладан, президент Рейганнинг махсус прокламацияси тўғрисида бормоқда. Унда март ойининг кунларидан бири «Афғонистон куни» деб эълон қилинган.

Шу муносабат билан қуйидагиларни айтиш мумкин. Вашингтонда айтилаётган гап-сўзлар АҚШ раҳбарларининг ўз тарихида машаққатли, бурилиш босқичини бошидан кечираётган афғон халқи тақдирига ёндашуви ахлоққа зид эканлигини яна бир бор тасдиқламоқда. Фактлар ва воқеаларни жўртта бузиб кўрсатиш, ғаламисликдан иборат сафсатабозлик ва масъулиятсизлик Вашингтондагиларнинг гап-сўзларига хос хусусиятлардир.

Афғонистондаги аҳволни сиёсий йўл билангина ҳал қилиш мумкинлиги бутун дунёга равшандир. Ишни ҳарбий йўлга тортаётган бирдан-бир мамлакат АҚШдир. Аслини олганда, Афғонистондаги уруш Американинг уруши. Қўшма Штатлар ҳукуматга қарши кучларга молиявий ёрдамни кўпайтирмоқда. Қурол-яроғлар оқими миқдор жиҳатдангина кенгайтирилиб қолмай, шу билан бирга аксилинқилобчиларнинг қўлига тобора мукаммал қурол турлари, жумладан «Стингер» типидаги зенит ракеталари бериб қўйилмоқда. Душман тўдаларга ана шундай ракеталар етказиб берилиши халқаро терроризмни яна хатарли равишда авж олдириб юбориши мумкин.

Қўшма Штатлар Афғонистондаги биродаркушлик урушини чексиз чўзиб юборишни жуда истамоқда. Женевада олиб борилаётган Афғонистон-Покистон музокараларида шартномага эришиш реал имкониятлари пайдо бўлаётган бир шароитда шундай қилинмоқда. Музокараларнинг кейинги даврасида муайян силжишга эришилди.

Шартномага эришиш истиқболлари, Афғонистонда миллий яраш сиёсатининг муваффақиятлари АҚШ маъмуриятининг режаларига тўғри келмаётган кўринади. Шу боисдан ҳам Вашингтондагилар аҳволни сиёсий йўл билан бартараф этишни тўхтатиб қўйиш, уни барбод этиш учун мумкин бўлган ҳамма ишларни қилмоқдалар.

Кейинги вақтларда Америка томони билан бўлган мулоқотлар чоғида унинг вакиллари аҳволни тинч йўл билан бартараф этишдан манфаатдор эканликлари тўғрисида гапирдилар. Модомики, афғон халқига нисбатан ҳайрихоҳмиз деб ишонтириб айтаётган гаплар самимий экан, у ҳолда шу гапларни амалда рўёбга чиқаришга нима халақит қиляпти? Афғонистонда ҳарбий можарони авж олдиришдан воз кечиш давримизнинг объектив реалликлари ва талабларини эътироф этиш бўлур эди. Мана шундай бирдан-бир тўғри қарор учун Вашингтондагиларда ақл-фаросат ва сиёсий дадиллик етарли бўлармикан? Қандай бўлмасин у ердагилар қон тўкилиши давом этаётганлиги учун жавобгарлик Америка сиёсати зиммасига тушишини билишлари керак.

АФҒОНИСТОНДА ЯРАШНИНГ БОРИШИ

КОБУЛ, 24 март. (ТАСС). Тобора кўплаб қуролланган гуруҳлар халқ ҳокимияти томонига ўтиб, миллий яраш жараёнига қўшилмоқда. Яқинда ана шундай отрядлардан бири Фарёб вилоятида ихтиёрий равишда таслим бўлди. Ҳукумат томонига ўтган афғонларга миллий яраш маҳаллий фавқулодда комиссиясининг вакиллари зарур моддий ёрдам бердилар.

Душман пропагандасининг таъсири остида ва айрим вазият оқибатида илгари чет элларга кетиб қолган АДР граждашлари Ватанига қайтиб келмоқдалар. Бахтар агентлигининг хабар қилишича, маҳаллий аҳолидан 65 киши яқинда Покистондан Кобул вилоятидаги Бағрами уездига қайтиб келди.

Янги афғон йили бошланиши муносабати билан Пуштун қабилаларининг Кобулга юбораётган мактублари миллий яраш жараёнини АДР билан чегарадош бўлган районларнинг аҳолиси астойдил қўллаб-қувватлаётганлигидан далолат беради. Эркин қабилалар, деб таъкидланади ҳужжатларда, қадимий афғон диёрида қон тўкилишини тезроқ тўхтатишга ҳамда тинчлик ва осойишталикни тиклашга қаратилган йўлни тўла-тўкис қўллаб-қувватламоқдалар. Улар Покистон территориясига бориб қолган АДР аҳолисининг ўз она юртларига тезроқ қайтиб келишларини ҳам ёқлаб чиқмоқдалар.

Шу кунларда бутун мамлакатда давлат корхоналари ва муассасалари меҳнат коллективларининг митинг ҳамда йиғилишлари бўлиб ўтмоқда. Шу митинг ва йиғилишларнинг қатнашчилари собиқ қочоқларга ёрдам фондига пул ажратмоқдалар.

Тэтчернинг СССРга қиладиган визити ҳақида лейбористлар раҳбарининг айтганлари

ЛОНДОН. Буюк Британия Бош министри Маргарет Тэтчернинг СССРга қиладиган визити иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларни ҳар томонлама ривожлантириш сари, қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва қуролсизланиш учун кураш ишидаги куч-ғайратларни мувофиқлаштириш сари ҳал қилувчи силжишга эришишнинг ноёб имкониятини беради. Англиянинг асосий оппозициячи партияси раҳбари Нил Киннок «Гардиан» газетасида шундай деб ёзади.

Шу пайтга қадар Совет Иттифоқи консерваторлар ҳукумати учун «совуқ уруш» замонлари руҳидаги жазавали сафсатабозлик объектигина бўлиб келди, деб таъкидлайди у. Бу галги визит, гап икки томонлама алоқаларни ривожлантириш ҳақида борадими, ёки ҳарбий кескинликни юмшатиш ва қуролсизланиш ишидаги ҳамкорлик тўғрисида борадими, барибир Бош министрдан чуқурроқ ёндашишни талаб қилади.

Ядро қуролларини қисқартириш жараёнида силжишга эришиш проблемаси Москвадаги музокаралар кун тартибининг энг муҳим масаласи бўлиши лозимлиги шубҳасиз, деди сўнгра лейбористлар раҳбари. Рейкьявикдаги Совет — Америка учрашуви бу масалада ҳамжиҳатликка эришиш йўлидаги жиддий қадам бўлганлигига шак-шубҳа йўқ. Эндиликда Британия ҳукумати шу жараённи ривожлантириш йўлларини сабот билан излаши керак, деб таъкидлайди Киннок. Унинг фикрича, Англия аввало ўзининг мустақил деб аталган ядровий тийиб туриш кучларини кўпайтиришдан воз кечиши лозим, биринчи бўлиб зарба урадиган энг янги «Трайдент» ракета-ядро системаларини харид қилиш йўлида ҳукумат тузиб қўйган режа амалга оширилиши натижасида бу кучларнинг кўпайиб кетиши муқаррар. Лейбористлар раҳбарининг фикрича, Англия Американинг «самовий урушлар» программасини амалга оширишда ҳақиқатда қатнашишдан воз кечиши, СССРнинг ядро портлатишларини тақиқлаш йўлидаги куч-ғайратларини қўллаб-қувватлаши, СССРнинг Европадаги ўртача олислик ракеталарини тугатиш, шунингдек, СССР билан АҚШ стратегик ядро қуролларини беш йил муддат ичида 50 процент қисқартириш программаси тўғрисидаги ташаббусларини очиқ-ойдин маъқуллаши ҳам тинчлик ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш ишига катта ҳисса бўлиб қўшилиши мумкин. Совет Иттифоқи Европадаги ўртача олислик ракеталари масаласини Женева музокараларидаги проблемалар умумий мажмуасидан алоҳида ҳал қилишни таклиф этиш орқали ядровий қуролсизланиш ишини қаттиқ туриб ҳимоя қилишга интилиш йўлидаги узоқ тарихда янги умидбахш боб очди ва шу тариқа ўзининг амалий музокара олиб боришга тайёрлигини очиқ равишда билдирди, деб ёзади Киннок.

Британия ҳукуматининг бошлиғи олдида ҳозир икки йўлдан бирини танлаб олиш вазифаси равшан бўлиб турибди: у ё «совуқ уруш» сафсатабозлигини давом эттириш йўлини сақлаб қолади, ёки халқаро хавфсизликни мустаҳкамлайдиган ҳамда Шарқнинг ҳам, Ғарбнинг ҳам иқтисодий тараққиётига кўмаклаша оладиган тарихий битимларга эришиш зарурлиги ғоясини ўтказувчи шахс ролини ўйнайди, деб таъкидлайди пировардида лейбористларнинг раҳбари.

(ТАСС).

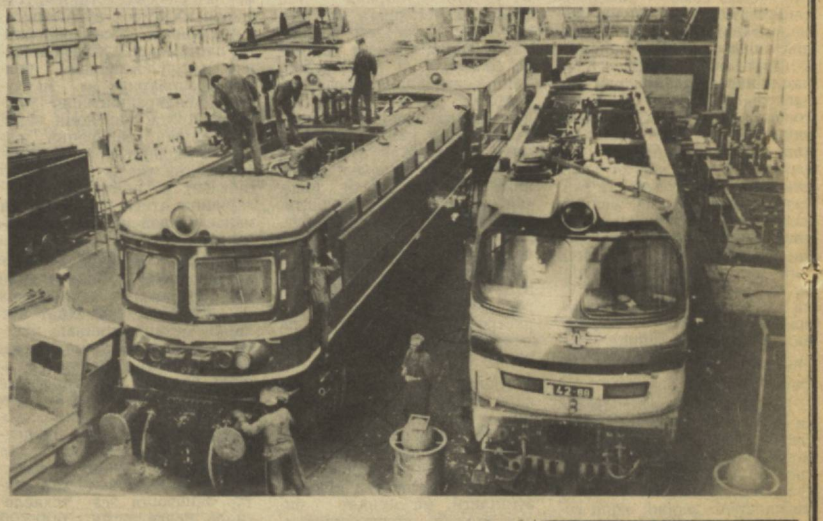

• Социализм мамлакатларида

БХР: зарбдор вахтада

СОФИЯ. Георгий Димитров номли вагонсозлик заводи цехларида зарбдор суръат бир зумга сўсаймайди. Ишчилар буюртмаларни муддатидан илгари тайёрлаш учун имкониятларини сафарбар этишяпти.

Тўққизинчи беш йилликда корхона коллективи олдига масъулиятли вазифалар қўйилган. Ишлаб чиқариш ҳажми 60 процентга оширилади. Технология жараёнларини комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш, саноат роботларини кенг қўлланиш ҳисобига бу кўрсаткичга эришилади. Заводда ўндан зиёд турдаги мураккаб маҳсулотлар ишлаб чиқариш билан бирга электровозлар ремонти ҳам амалга оширилади.

Болгария, Венгрия ва бошқа қардош социалистик мамлакатларнинг пўлат изларида корхонада тайёрланган вагонлар қатнамоқда. Улар ёрдамида халқ хўжалик юкларини қисқа фурсат мобайнида ташиш имкони юзага келаётир.

СУРАТДА: электровозлар ремонти цехида.

БТА—ТАСС фотоси.

ГОРБАНИФАР ВА БЕЙКЕР «ЭРОНГЕЙТ» ҲАҚИДА

ВАШИНГТОН. Америка қуролини Эронга етказиб бериш билан шуғулланган асосий эронлик воситачи бўлган эроний бойвачча Манучеҳр Горбанифар АҚШ конгрессида шоҳидлик бермоқчи эканини маълум қилди. 5 май куни вакиллар палатаси билан сенатнинг махсус комиссиялари «Эронгейт» юзасидан биргаликда муҳокама бошлайдилар. Горбанифар «Вашингтон таймс» газетасининг мухбири билан суҳбатда, жумладан, бундай деди: «Энди ҳамма гапни айтадиган пайт келди. Конгрессингизнинг терговчилари мендан кўп гапни эшитадилар. Улар шу мушкулотга олиб келган воқеалар кунбакун қандай ривожланиб борганини билиб оладилар. Ким ёлғон гапираётганидан ва пуллар (Эронга қурол сотиш йўли билан олинган пуллар. — ТАСС изоҳи) қаёққа кетганидан хабардор бўладилар.

Америка раҳбарлари Эронга қурол сотишдан олинган маблағлар нималарга сарфланганидан хабаримиз йўқ, деб онт ичаётганликлари маълум. Горбанифар ошкора истеҳзо билан Франкфуртдаги (ГФР) МРБ ходимлари иштирокида подполковник Оливер Норт билан бўлган учрашувлардан бирида ТОУ ракеталаридан 1000 таси етказиб берилганлиги учун 10 миллион доллар пул ўтказилганлиги тўғрисидаги ҳужжатнинг бир нусхасини шахсан ўзим топширганман, деди. Эртаси куни менга 3,5 миллион доллар олинганини маълум қилдилар, деди у. «Шундан кейин ҳам улар қолган пул нима бўлгани бизга маълум эмас, деб даъво қилмоқдалар», — деди Горбанифар. Унинг айтишича, Норт билан 50 мартадан кўпроқ учрашган. Горбанифар конгресснинг комиссиялари саволларига жавоб қайтаришдан бош тортиб келган Нортнинг узоқ давом этган «сукунат машмашаси»га тўхталиб, у «фақат президент»ни ҳимоя қилди, деб айтди.

Шу билан бирга Оқ уй ходимлари аппаратининг янги раҳбари Говард Бейкер Эн-би-си телекомпанияси орқали ўтказган суҳбатда Эрон-контрас можаросида Оқ уй учун энг ёмон ҳолат орқада қолди, деб даъво қилди, аммо ҳали президент Рейган яна баъзи кўнгилсизликларга дуч келиши мумкин, деб қўшиб қўйди. «Эронгейт»да қатнашган асосий шахслар бўлмиш Норт билан Пойндекстер, ниҳоят, гапира бошлаган тақдирда (башарти улар конгрессда ошкора товба-тазарру қилсалар, суд йўли билан жавобгарликка тортилишда уларга «чекланган иммунитет» ваъда қилингани илгари хабар берилган эди. — ТАСС изоҳи), «ҳеч қандай фалокат содир бўлмайди» ва шу муносабат билан президент «уларнинг шоҳидликларидан чўчимаса ҳам бўлади», деди Бейкер.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ДЕЛЕГАЦИЯСИ АММОНДА

АММОН, 25 март. (ТАСС). СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари, РСФСР Олий Совети Президиумининг Раиси В. П. Орлов бошчилигидаги СССР Олий Совети делегацияси Иордания парламентининг таклифига биноан расмий визит билан бу ерга келди. Делегация составида Миллатлар Совети Қонун лойиҳаларини тайёрлаш комиссиясининг аъзоси, Молдавия касаба союзлари республика Советининг раиси Г. И. Еремей, Иттифоқ Совети Ташқи ишлар комиссиясининг аъзоси, ТАСС Бош директори С. А. Лосев, Миллатлар Совети План-бюджет комиссиясининг аъзоси, Ўзбекистон ССР Наманган область Косонсой районидаги «Дўстлик» совхозининг бригадир-механизатори А. Шарипов бор.

Аэродромда совет делегациясини Миллат мажлиси депутатлар палатаси раисининг биринчи ўринбосари И. Хижозий, депутатлар палатаси ташқи ишлар комиссиясининг раиси Р. ал-Батайна ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

ДАВЛАТ ТЎНТАРИШИ ҚИЛИШГА УРИНИШ ТАФСИЛОТЛАРИ ТЎҒРИСИДА

ФРИТАУН, 24 март. ТАСС мухбири Александр Юрин хабар қилади: Съерра-Леоне пойтахтида вазият барқарорлашди. Ҳукумат Ғарбий Африкадаги шу мамлакатда аҳволни тўла назорат қилиб турибди. Кеча бу ерда ҳукуматга қарши фитна фош этилган эди.

Съерра-Леоне радиосининг кечқурунги янгиликларида хабар қилинишича, 22 мартдан 23 мартга ўтар кечаси махсус хавфсизлик хизматининг бўлинмаси контрразведка олган маълумотларга асосланиб, Фритаун марказидаги хусусий уйларнинг бирида фитначилардан 16 кишини қамоққа олди. Ўртада чиққан отишма чоғида бир киши ҳалок бўлган.

Парламент аъзолари баёнот бериб, унда Съерра-Леоненинг қонуний ҳукуматига қарши қўпорувчилик фаолиятини қораладилар.

ЛОНДОН, 24 март. (ТАСС). Рейтер агентлиги Фритаундаги манбаларга асосланиб хабар қилишича, Съерра-Леоне пойтахти полициясининг бошлиқларидан бири, илгари хавфсизлик хизматида ишлаган Жозеф Каикаи фитначиларга бошчилик қилган. Исёнчилар мамлакат президенти Жозеф Момонинг автомобилига бошқариладиган танк урар снарядлар билан ҳужум қилиб, уни ўлдиришни режалаштирганлар Каикаи билан унинг шериклари қамоққа олинди.

«Совет Ўзбекистони»нинг «Очиқ хатлар куни»

ЭЛ СОҒЛИҒИ — БОЙЛИГИМИЗ

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ГАЗЕТАСИ РЕДАКЦИЯСИ ЯККАБОҒ РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ВА РАЙОН ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ БИЛАН ҲАМКОРЛИКДА РАЙОН МЕДИЦИНА БИРЛАШМАСИДА «ОЧИҚ ХАТЛАР КУНИ»НИ ЎТКАЗДИ

КПСС XXVII съезди қарорларида халқ саломатлигини ҳимоя қилиш, энг аввало, касалликнинг олдини олиш, профилактик ишларни такомиллаштириш, соғлиқни сақлаш муассасалари моддий-техника базасини яхшилаш, малакали медицина ходимларини тарбиялаш ва тайёрлаш, медицина хизмати маданияти ва сифатини тубдан яхшилаш масалалари партия, совет органлари ва медицина муассасалари олдига муҳим вазифа қилиб қўйилган.

Аммо кейинги пайтда районда аҳолига медицина хизмати кўрсатишда жиддий нуқсонларга йўл қўйилмоқда. «Оқ халат»га «қора доғ» тушираётган баъзи медицина ходимлари ҳам учраётир. Хўш, бу ерда аҳволни яхшилаш учун нима қилмоқ керак? Медицина муассасалари ўз ишларини қайта қуришга эришяптиларми? Аҳоли соғлиғини сақлаш билан боғлиқ қандай муаммолар бор? Бирлашмада ўтказилган «Очиқ хатлар куни»да ана шу ҳақда ошкора ва самимий фикр юритилди.

«Очиқ хатлар куни»га бағишланган йиғилишни район партия комитетининг биринчи секретари Х. Ғайбуллаев бошлаб берди.

— Ўтган беш йилликда марказий касалхонада ўринлар сони бирмунча кўпайди, — деди у. — Болалар ва реанимация бўлимлари очилди. Бешта маъмурий бино медицина тармоқлари ихтиёрига топширилди. Шунингдек, учта қишлоқ амбулаторияси, еттита фельдшер-акушерлик пунктлари ишга туширилди. Касалхоналарда ўринлар сони 175 тага кўпайди. Ҳозирги кунда районда 240 нафар врач, 576 нафар ўрта маълумотли медицина ходими меҳнат қилмоқда.

Бироқ районда соғлиқни сақлаш ишлари шу куннинг талабларига жавоб бермайди. Айниқса, болалар касалхонасидаги тартибсизлик, даволаш ишларининг самарасизлиги туфайли рўй бераётган тузатилмас хатолар кишини ташвишлантирмасдан қўймайди. Шунга қарамай аҳволни яхшилаш чоралари кўрилмаяпти. Бундан ташқари кўплаб қишлоқ медицина муассасалари бинолари ночор аҳволда. Уларда телефон алоқаси йўқ. Ичимлик сув билан етарли таъминланмаган. Масалан, олтмишта фельдшер-акушерлик пунктидан 22 таси капитал ремонтга муҳтож. 28 тасида юмшоқ жиҳозлар, 31 тасида эса қаттиқ инвентарлар етишмайди.

Кўпинча марказий касалхонада носоғлом вазиятнинг устидан чиқасиз. Беморларга тошбағирлик билан муносабатда бўлиш, тамагирлик ҳолларига кескин барҳам берилгани йўқ. Айрим медицина ходимлари ножўя ҳаракатлари билан эл назаридан четда қолмоқдалар. Баъзан эса ўзларига ёқмаган кишилар устидан имзосиз хат ёзиб, юқори ташкилотларни ҳам овора қилмоқдалар. 1986 йилда бу ердан юқори ташкилотларга 200 дан зиёд шикоят хат тушди. Хатларнинг айримларида тўғри ва ҳаққоний фикр-мулоҳазалар ҳам бор.

Чунончи, уларда медицина хизмати кўрсатишни тубдан яхшилашга доир таклифлар, қимматли фикр-мулоҳазалар ҳам билдирилган. Шу билан бирга бу ишдаги жиддий камчиликларга тегишли ташкилотлар принципиал баҳо бермаётганлиги ҳам кўрсатилган. Айнан шу масалалар «Очиқ хатлар куни» адресига келган кўплаб хатлар ва саволларда ҳам ўз ифодасини топган.

Бундай мактублар ва савол-жавобларга эътиборни қаратмоқчимиз.

«Районда аҳолига медицина хизмати кўрсатиш кўнгилдагидек эмас», — дейилади меҳнат ветеранлари йўллаган хатларнинг бирида.

— Марказий касалхонада ҳам, қишлоқ-врачлик амбулаторияларида, фельдшерлик пунктларида ҳам инвентарлар етишмайди. Айниқса, тоғлик қишлоқлардан келаётган беморлар марказий касалхонанинг қабулхонасида «бор отангга, бор онангга» қабилида соатлаб туриб қолмоқдалар. Натижада қўшни районлардаги касалхоналарга кетишмоқда».

«Очиқ хатлар куни» иштирокчиси, Куйбишев номли мактаб бошланғич партия ташкилотининг секретари Назокат Эшонқулова залдан савол берди:

— Ветеранлар гапида жон бор. Марказий касалхонанинг хирургия ва травмотология бўлимларида тартиб йўқ. Врачлар беморларга қўпол муомалада бўлишади. Беморлар кийим-кечаги ўз вақтида алмаштирилмайди. Ахир, бу ҳол қачонгача давом этади?

— Тўғри, — деди саволга жавоб бера туриб касалхона бош врачи Нуъмон Абдураҳмонов, — кир-чир нарсалар марказлашган ҳолда район маиший хизмат кўрсатиш комбинатида тозаланади. Маиший хизматчилар бу ишни ўз вақтида бажариб беришга улгура олмаяптилар. Айбни ўзимиздан ҳам соқит қилолмаймиз. Транспорт етишмаслиги важидан кирларни уларга ўз вақтида етказиб бера олмаяпмиз. Кир тозалаш пунктини касалхона ҳузурида очамиз. Дориларга эътибор бермаганлиги учун хирургия бўлими катта ҳамшираси Мукаррам Жавлиева огоҳлантирилди.

Меҳнат ва партия ветерани Шомурод Бекмуродов, Жийда қишлоғи врачлик амбулаторияси медицина ҳамшираси Зулхумор Муродоваларнинг берган савол ва фикр-мулоҳазаларида касалхонада коммунист ва комсомоллар ўртасида ғоявий-тарбиявий ишлар ўз ҳолига ташлаб қўйилганлиги, бошланғич партия ва комсомол ташкилотлари принципсизлик кўрсатаётганлиги, кадрлар танлашда хатоликлар қимматга тушганлиги, қисқа вақтда марказий касалхонада уч бош врач алмашганлиги, айниқса, собиқ бош врач А. Оқбўтаев йўл қўйган жиддий нуқсонлар кўрсатиб ўтилди. Бу масалаларга марказий касалхона бошланғич партия ташкилоти секретари Салим Худойқулов, касаба союз комитети раиси Нурали Сатторов, бошланғич комсомол ташкилоти секретари Баҳодир Сиддиқов, ўртоқлик суди раиси Нусрат Эшмўминовалар батафсил тўхталдилар.

«Медицина хизмати кўрсатишни яхшилаш бўйича область, район Советлари ижроия комитетлари бир неча марта қарор қабул қилганлар. Афсуски, қарорлар қуруқ қоғозда қолмоқда. Шу пайтгача кўз касаллиги шифохонаси очилмаганлиги нормал ҳолми? Санитария-эпидемиология станцияси яроқсиз биноларга жойлашганлигига нима дейсизлар?» (М. Салихов, А. Кенжаева хатларидан).

Бу саволларга район Совети ижроия комитетининг раиси И. Файзиев жавоб қайтаради.

— Ўтган беш йилликда район партия комитети соғлиқни сақлашга доир қатор қарорлар қабул қилган эди, — дея гап бошлади у. — Масалан, район ижроия комитетининг тоғ ва чўл зонасидаги аҳолига медицина хизмати кўрсатишни яхшилаш тўғрисидаги қарорида Тўтак, Калтакул, Сувлисой, Болхали, Тошқўрғон каби қишлоқларда 1981-1985 йилларда медицина пунктлари қуриш кўрсатилган эди. Афсуски, маҳаллий бюджетда маблағ етишмаслиги, колхоз ва совхозлар иқтисодий жиҳатдан «камбағаллашиб», тегишли ёрдам кўрсатмаганлиги туфайли қарорларда конкрет кўрсатилган тадбирларнинг 50 проценти ҳам бажарилгани йўқ. Будённий ва Ленин номли совхозларнинг тоғлик участкаларида янги фельдшер-акушерлик пунктлари қурилмади.

Мана, бу йилдан бошлаб навбатдаги режалар конкретлаштирилди. «Қизил Ўзбекистон», «Шарқ юлдузи» колхозларида фельдшер-акушерлик пунктлари яқин кунларда фойдаланишга топширилади. Шундай пунктлар тоғ зоналарида ҳам барпо этилади. Район марказида 1987 йилдан 90 ўринли янги касалхона қуришга киришилади. Беш йилликнинг охирига бориб, ўринлар сони қўшимча 300 тага кенгаяди.

«Яккабоғ қишлоқ-врачлик амбулаторияси бундан қарийб ярим аср илгари қурилган бинода жойлашган. Хоналарнинг деворлари нураб боряпти. Уни капитал ремонт қилиш тўғрисида ҳам ўйлаб кўрилмаяпти».
(Амбулатория бош врачи Новат Хамроева хатидан).

Район ижроия комитети раиси область соғлиқни сақлаш бўлими ёрдамида 1987 йилда амбулаториянинг лойиҳа-смета ҳужжатларини тайёрлаб, қурилишни бошлашга сўз берди. Эдилбек қишлоғида яшовчи медицина ходими Нозик Раҳимова уйининг томидан чакка ўтаётганлиги, аммо томини шиферлаб беришга ҳеч ким қулоқ солмаётганлигига эътиборни жалб қилди. Н. Раҳимованинг талабига эътибор бериш, унинг уй-жой шароитини яхшилашни таъминлаш Яккабоғ қишлоқ Совети ижрокоми раиси Б. Узоқовга топширилди.

Область соғлиқни сақлаш бўлими мудири Р. Шодмонова «Очиқ хатлар куни» тушган саволларга жавоб бериб, районда медицина хизмати кўрсатишни тубдан яхшилаш, бу ишни давр талаблари асосида қайта қуриш юзасидан муҳим тадбирлар белгиланганлигини, янгидан 22 минг сўмлик инвентарлар берилганлиги ва колхоз-совхозлар ёрдамида ҳамда маҳаллий бюджет ҳисобидан яқин вақт ичида бир қанча поликлиника, қишлоқ-врачлик амбулаториялари ва участка касалхоналари қурилажагини айтиб ўтди. Аҳолига медицина хизмати кўрсатишни яхшилаш билан боғлиқ проблемалар узил-кесил ҳал этилаётганлигига эътиборни қаратди.

«Очиқ хатлар куни»да сўз олган 86 ёшли медицина ходими Имом бобо Жўраев шифокор деган номни пок сақлаш, халқнинг чексиз ҳурмат-эътиборига сазовор бўлиш учун ҳамиша ҳалол ва юракдан хизмат қилишга барча ҳамкасбларини даъват этди.

Қашқадарё область партия комитети фан ва ўқув юртлари бўлими мудири Р. Ражабов шундай деди:

— Медицина ходимларини халқ эъзозлаб, шифокор деб атайди. Унинг эгнидаги «оқ халат» — бу ҳалоллик рамзи, халқнинг улкан ишончи белгисидир. Шунинг учун ҳам медицина ходимлари покиза хизматлари билан эл-юрт эътиборини қозонмоқлари лозим. Обком бўлими район партия комитети билан ҳамкорликда бундан кейин ҳам медицина муассасаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш чораларини кўради.

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

• Муросасизлар бурчаги

НАЗОРАТ САМАРАСИ

«Джизакирмонтаж» трести қошидаги энергетика назорати хизматининг ташвишлари янада ортди. Авваллари хўжалик юмушлари ҳамда ишлаб чиқариш мақсадлари учун сарфланадиган электр энергияни тежаш масаласи билан шуғулланиш улар вазифасига кирмасди. Уй-жой-коммунал хўжалиги бошқармаси бу ишни ўз назоратига олди.

Яқиндан бери трестнинг энг кенжа тармоғи — энергетика назорати хизмати бу топшириқни сидқидилдан адо этиб келяпти. Тежамкорликка риоя этмаётган қатор корхона ва хўжаликлар аниқланди. Амалдаги қонунларга хилоф йўл тутаётганлар жазоланди.

Электр тармоқларидан ўзбошимчалик билан фойдаланаётган ташкилот ва муассасалар раҳбарлари: «Шахсий уйимизга эмас, давлат корхонасида ишлатаяпмиз-ку», дея ўзларини оқламоқчи бўладилар. Лекин ана шу тармоқ лойиҳа қуввати рўйхатдан ўтказилган ташкилотлар эҳтиёжига яраша бўлишини тушунмайдилар. Демак, уларнинг ноқонуний хатти-ҳаракатлари қайсидир коллектив учун электр қуввати етишмаслигига, иш режимининг бузилишига олиб келди.

Бўстон ва Зарбдор посёлкаларида ўтказилган текширув 800 га яқин хонадон эгалари ҳатто ярим йил давомида сарфланган энергия ҳисобини билмасликлари ва ҳақ тўламасликлари аниқланди. Шундан сўнг профилактика-тушунтириш ишлари ўтказилди. Кўп ўтмай давлат омонат кассаларига тўлов қоғозлари икки баравар, корхоналардан эса 283 минг сўм кўп пул тушди.

— Лекин айрим истеъмолчилар, ташкилот ва хўжалик раҳбарлари билан қонун «тили»да гаплашишга ҳам тўғри келмоқда, — дейди энергетика назорати хизмати инспектори Н. Клишин. — Зарбдор районидаги «Андижон» совхози дирекцияси билан шундай бўлди. 1986 йил давомида хўжалик давлатнинг 30 минг сўмлик энергиясини ишлатган. Лекин ҳақини тўламаган. «Андижон» совхози бутунлай электр тармоғидан узиб қўйилгач, чорва ҳам борлиги эсларига тушиб қолди.

Ўша ондаёқ энергетика назорати хизматига қўнғироқ қилиб:

— Сигирларни аппаратда соғиш керак, бу ишингизга жавоб берасиз, — деган дўқ-пўписалар ҳам бўлди. Лекин қонун ҳамма учун бир...

Арзимаган бир-икки соат ичида қарздан қутулишга тўғри келди. Сигирлар ҳам яна аппаратларда соғиб олинди.

В. ЗОТКИН.

КАРТОШКАКОРЛАР ҒАЙРАТИ

Бундан бир неча йил олдин республикамиздаги айрим деҳқонлар бизнинг шароитимиз картошка етиштириш учун ноқулай, шу туфайли ундан кўнгилдагидек ҳосил олиш қийин, деб ҳисоблашарди. Фарғона районидаги «Фарғона» совхози миришкорлари қатор йиллардан бери тадбиркорлик билан иш тутиб, бу фикрнинг нотўғрилигини исботлашди.

Хўжаликда аввало, нав танлашга алоҳида эътибор берилябти. Унумдорлиги оширилган ерларга фақат сараланган картошка уруғи экилмоқда. Бундан ташқари йирик, бўлиқ картошкаларни бўлиб-бўлиб (кесиб) экиш кенг тажриба қилинмоқда. Шундай қилинганда қимматли уруғликнинг ортиқча исроф бўлишига йўл қўйилмайди. Бунинг устига маҳсулот таннархи арзонлашади.

Ҳозир совхоз далаларида бўлсангиз, қайноқ меҳнат гувоҳи бўласиз. Мавжуд экиш агрегатларининг ҳаммаси тўла қувват билан ишлатилмоқда. Хўжалик миришкорлари 340 гектар ерга қисқа муддатда картошка экиб олишни кўзлашмоқда. Бу йил мавжуд ерларнинг ҳар гектаридан пландаги 100 центнер ўрнига 150 центнердан хирмон кўтариш мажбуриятини олган Ғ. Турдиев бошлиқ бригадада экиш ишлари тугалланиш арафасида.

Суратда: тажрибали деҳқон Ғ. Турдиев.

Ш. Олимов фотоси
(ЎзТАГ)

29 март—Хотира куни

«КИМГА АЗА, КИМГА...»

Мақоламизни ўқиб

Газетамизнинг 1987 йил 21 январь сонида эълон қилинган «Кимга аза, кимга...» сарлавҳали мақоланинг акс садоси ҳамон сўнгани йўқ. Бугун мақола муносабати билан редакцияга ёзиб юборилган хатлардан айрим парчаларни эътиборингизга ҳавола қиламиз.

Кўпинча атеист лекторларнинг билими ва савияси тингловчиларникидан ҳам пастлиги сезилиб қолмоқда. Республикамиз бўйича атеист лекторларни аттестациядан ўтказишни таклиф қиламан.

Т. МЎМИНОВ,
Тошкент район, Свердлов қишлоқ Совети.

●

Хурофий урф-одатларни йўқотиш учун аввало кишиларнинг ғоявий эътиқодини мустаҳкамлаш зарур.

Л. ОХУНОВ,
Улуғ Ватан уруши инвалиди, ўқитувчи.

●

Яқинда Жиззах районига таъзияга бордик. Қарасам, уйда ўттизга яқин қиз-йигитлар, эркак ва аёллар қичқиришиб, садр тушишяпти. Айтишларича, бу одат бутун районга хос экан. Садр тушаётганлар орасида ҳомиладор аёллар ҳам бор эди. Ҳам жисмонан, ҳам руҳан толиқтирувчи бу ёввойи, ибтидоий машғулот ҳамон сақланиб қолганидан ҳайратландим.

А. МУРОДОВ,
Пахтакор шаҳри.

●

Ҳар йили қишлоғимиз оқсоқоли марҳумлар руҳини шод этиш баҳонасида эшикма-эшик юриб пул йиғади. Кейин кўпчилик бўлиб қўй сўйиб шўрва, палов пишириб еб-ичадилар. Бу хайр-эҳсонни мозорларни обод қилиш учун (қабристонимиз жуда хароб) сарфлашса бўлмасмикан?! «Қабристонлар фонди»га счетлар очиш ҳақидаги таклифни тегишли идоралар кечиктирмасдан кўриб чиқишлари керак.

С. АБДУРАИМОВ,
Хўжаобод район, «Коммуна» совхози 2-бўлими.

●

Бир дўстимизнинг отаси ўлди, таъзияга бордик. Дастурхонда турли мева-чевалар. Тўрда муллалар пар ёстиқларга ёнбошлаб нима ҳақдадир суҳбатлашмоқда. Ичкаридан хотин-халажларнинг фарёди эшитилади. Бу ҳол азани, дастурхондаги ноз-неъматлар эса тўйни эслатарди. Ахир бу марҳум руҳини эмас, ўз нафсимизни шод қилиш эмасми?

Б. СОБИРОВ,
Шовот районидаги 46-махсус ҳунар-техника билим юрти.

●

Бизда у дунёлиги учун ҳам қабристонлардан «участка» қуриб қўювчилар кўпайиб кетди.

А. СОБИРОВ,
Урганч шаҳри.

●

Вафот этган кишиларнинг ҳаммаси учун эсдалик мармар тошлар ўрнатилишига қўшилмайман. Бундай ёдгорликлар халқи, Ватанига муносиб хизмат кўрсатган кишилар қабрига қўйилиши керак.

Ҳ. ҲАКИМОВ,
Яккабоғ районидаги 24-ўрта мактаб.

●

Мен ҳар бир марҳумнинг тупроғига ўзига муносиб ёдгорлик — қабр тошлари ўрнатилиши ва улар артиб, тозаланиб, атрофларини обод қилиб туриш анъанага айланишининг тарафдориман.

Ў. БЕРДИҚУЛОВ,
Чироқчи район, Батрак қишлоғи.

●

Урушдан орттириб қайтган снаряд парчаси отамизни ҳаётдан олиб кетди. Оиламиз қарзга ботди. Айрилиқ ва қарздорлик изтиробида онамиз ҳам вафот этди. То йилигача мол сўй, қозон ос деб «ғамхўрлик» қилувчилар кўпайди. Орият ўлимдан кучли, мажбур бўлдик. Мана энди бор йўғимизни совуриб, еб-ичиб кетган ўша кишилар ҳолинг қалай десачи...

М. КЕНЖАЕВ,
Пахтачи район, «Пахтакор» колхози, 13-бригада.

●

Шунингдек, Қ. АЛИМОВ, Т. ТЎЛАНБОЕВ, И. ҚОЗОҚОВ, Ғ. ПАЁЗОВ (Тошкент), Ш. ДОЛИМОВ (Калининград), М. ҒОЙИПОВ (Хива) ҳам ўз фикр-мулоҳазаларини ёзиб юборишган. Муҳокамада актив иштирок этган барча ўртоқларга редакция миннатдорчилик изҳор қилади.

Дилимиздаги гаплар

«Совет Ўзбекистони» газетасининг шу йил 21 январь сонида босилган «Кимга аза, кимга...» сарлавҳали мақолани биз ҳам ҳаяжон билан ўқиб чиқдик. Шу муносабат билан районимизда бу соҳада олиб борилаётган ишларни газетхонлар билан ўртоқлашишимиз лозимлигини ҳис этдик.

Бундан 4—5 йил олдин бизда ҳам дафн маросимида қатнашганларга пул, чой, дурра тарқатиларди. Ҳозир аксарият қишлоқларда бундай ярамас одат асосан тугатилди.

Гўрковларга коммунал хизмат кўрсатиш бўлими орқали иш ҳақи жорий этилди. Бу эса гўрковларни пул ёки бошқа нарсалар билан «рози» қилиш одатига чек қўйди. 7 та қишлоқ Совети ва 1 та шаҳар Совети қабристонларида марказлашган хизмат кўрсатиш жорий этилди. Газетада келтирилган сағирлар ризқи ҳисобига ҳотамтойлик қилувчи дастурхончи ва қуръон сураларини пулга чақувчи сохта диндорларга нисбатан кескин кураш олиб бориляпти.

Кейинги вақтда марҳумнинг ҳовлисида митинг ўтказиляпти, унда қишлоқ Совети раҳбарлари марҳумнинг қандай киши эканлиги тўғрисида муфассал гапирадилар. Сўнгра вафот этган кишининг ҳамқишлоқларидан 3—4 киши сўзга чиқиб, унинг ҳаёти ва ибратли ишлари ҳақида сўзлайдилар.

Бундан ташқари районимиздаги кўчаларнинг аксарияти хўжалик ишлаб чиқаришида актив фаолият кўрсатган ва элу юрт ҳурматига сазовор бўлган кишиларнинг номлари билан аталадиган бўлди. Масалан, «Ўзбекистон» колхозидаги марказий кўчалардан бирига биринчи механизатор аёл Рузвон буви Чўлпонова номи берилди. Энгельс номли колхозда ҳам катта бир кўчани стахановчилик ҳаракатининг актив қатнашчилари бўлган ака-ука Бойматовлар номи билан атадик. Энгельс номли колхозда биринчи стахановчи Дўнан ота Дўсматовнинг уй-музейи ташкил қилинди. Пахтақишлоқда янги ташкил этилган 43-мактабга ҳам унинг номи қўйилди.

Районимизда бир хил қабр тошлари тайёрланадиган цех очилди. Айни пайтда анча арзон қабр тошлари тайёрланаяпти ва қабристонларга қўйиляпти.

Мақолада қабристон счети очиш кераклиги таъкидлаб кўрсатилган. Бу жуда тўғри гап. Қабристон счетлари очилса, «хайр-садақа» билан чўнтакларини қаппайтираётган кимсаларга ўрин қолмайди. Районимизда ўтган йили қабристон счетлари очилиб, тушган пуллар мозорларни ободонлаштириш ишларига сарфланяпти. Норинкапа қишлоғида яшовчи Шарофат опа Шокирова бир йиллик пенсия пулини қабристон фондига ўтказди.

Шаҳар ва қишлоқ Советлари ижроия комитетлари ҳузурида дин ҳақидаги қонунга риоя қилишни назорат этувчи комиссиялар ишлаб турибди. Бундан ташқари ижрокомлар ҳузурида дафн маросимларини ўтказиш комиссиялари ҳам актив фаолият кўрсатмоқда.

Хотира кунининг ўтказилиши ана шу тадбирларни намунали уюштиришда муҳим омил бўлди. Ўтган йили Хотира куни ҳар тарафлама пухта тайёргарлик билан ўтказилди.

Қишлоқ Советларида очиқ хатлар куни, кўплаб аҳоли йиғинлари ўтказиляпти. Бу оммавий тадбирларда кенг халқ оммаси билан юзма-юз учрашиб улар ўртасида эскилик сарқитларига қарши курашни кучайтириш, янгича анъаналарни ҳаётга кенг татбиқ этиш ҳақида тушунтириш ишлари олиб борилмоқда. Ҳар йили илмий-атеистик билимларни тарғиб қилиш ойлиги ўтказилмоқда. Биз аҳоли истиқомат жойларида илмий-атеистик тарғибот ишларини янада авж олдиришга эътиборни кучайтираверамиз.

М. МИРЗАБОЕВ,
Норин район партия комитетининг биринчи секретари.

М. ОРИПОВ,
район уруш ва меҳнат ветеранлари кенгашининг раиси.

Таъсирчанликни оширишимиз керак

Бизнинг Лўғумбек қишлоғида ҳам динга кўр-кўрона ишониш ҳоллари учраб турибди. Бу ҳодисалар қишлоқ коммунистларидан, қишлоқ Совети депутатлари ва активларидан аҳоли ўртасида тарбиявий ишни янада кучайтиришни талаб қилмоқда. Айниқса, динга ишонувчилар, эскиликка мойил кишилар ўртасида тушунтириш ишларини сабр-тоқат билан олиб бориш лозим.

Қишлоғимизда «Оқмозор» қабристони бор. Атрофи темир панжара билан ўралган, кўкаламзорлаштирилган. Хотира кунигача яна 200 туп ёнғоқ, арча кўчати экишга тайёрлаб қўйилди. Дарахтлар буталди, оқланди, қабрлар тозаланиб, панжара ва ёдгорлик лавҳалари ўрнатилмоқда.

Қабристонда марҳум биродарларнинг Хотира музейини ташкил қилишга киришдик. Музей учун экспонатлар тўпланяпти. Қишлоқ Совети ижрокоми ҳузуридаги диний маросимлар ҳақидаги қонунга риоя қилишни назорат қилувчи комиссия билан ҳамкорликда қабрлар номерланиб, марҳумлар рўйхатга олинмоқда. Музейда алоҳида дафтар юритилиб, марҳумлар ҳисобга олиб бориладиган бўлди. Ҳозиргача 78 та эски қабр аниқланди. Колхоз тузуми ветерани Умрзоқ Раҳимов, район комсомол комитети секретари бўлиб ишлаган Деҳқонбой Йўлдошев, Улуғ Ватан уруши инвалиди Олимжон Ўтанов, доҳиймиз Ленинни кўрган Хадича Исмоилова, биринчи механизаторлардан Жўрабой Матхолиқов, ҳосилот совети раиси Олимжон Сайрамов, қишлоғимизда биринчи комсомол Мадижон Исмоилов, қишлоқ Совети ижрокомининг биринчи раисаси Омонбу Хўжанбердиевалар ана шулар жумласидан.

«Баҳор» маданият ва истироҳат паркида Улуғ Ватан урушида қаҳрамонларча ҳалок бўлган лўғумбеклик баҳодир ўғлонлар хотирасига бағишлаб ёдгорликлар ўрнатилган.

Биз мана шундай бутун ҳаётини Совет ҳокимиятини мустаҳкамлашга, жонажон Ватанимизни мудофаа қилишга ва халқ хизматига бағишлаган марҳумларнинг расмларини топтиряпмиз, таржимаи ҳолини аниқлаяпмиз. Бу материаллар хотира музейидан жой олади. Уларни эъзозлаб сақлаб, келажак авлодларга қолдирамиз.

Қишлоғимиздаги Фурқат номли 20-ўрта мактабда тарих музейи, атеистик бурчак самарали ишламоқда. Дарсларда ва синфдан ташқари машғулотларда атеистик тарбия ишлари яхши олиб бориляпти. Островский номли 19-ўрта мактабда ҳам илмий-атеизм зали ташкил қилинди. «Дин —афюндир» атеистик деворий газетаси чиқарилмоқда. Ана шу мактабларда атеистик темаларда лекторийлар ташкил қилинган, план асосида машғулотлар олиб бориляпти. Ота-оналар учун табиат билимлари мактаби ишлаб турибди. Унда атеистик темаларда кечалар мунтазам ўтказилиб турилади. Чунки бугунги ўқувчи келажакда қишлоқнинг нурли истиқболларини белгиловчи толмас курашчилардир.

Бироқ қишлоқ аҳлини атеистик руҳда тарбиялаш соҳасида камчиликларимиз ҳам кўп. Қишлоқ Советимиз депутатлари ва активлари шу кун талаблари даражасида ишлаяпти, деб айтолмаймиз. Бир қанча тадбирлар белгилангани бўйича қоғозда қолмоқда. Атеистик тема юзасидан ўтказилган лекция-суҳбатларнинг савияси паст, ҳужумкорлик етишмайди. Жойларда, айниқса, маҳаллаларда, хонадонларда аёллар ўртасида атеистик тарбиянинг сустлиги яққол сезилиб қолмоқда. Якка тартибда, иш ва яшаш жойида меҳнаткашларга атеистик тарбия бериш ишини кучайтиришимиз зарур. Аҳоли ўртасида атеистик тарбиянинг таъсирчанлигини оширишнинг янги форма-методларини ўйлаб топишимиз керак.

1975 йили бошланган «Атеистлар музейи» биноси қурилиши чўзилиб кетди. Ана шу бино тезроқ битказилиб, ишга туширилса, Лўғумбек қишлоғида атеистик тарбия самарадорлиги янада олдинга силжиган бўлур эди.

Қ. ҲОЖИМАТОВ,
Избоскан район Намуна қишлоқ Совети ижроия комитети раиси.

РАСМИЙ ЖАВОБ

«Совет Ўзбекистони» газетасида эълон қилинган «Кимга аза, кимга...» сарлавҳали мақола область Совети ижроия комитетининг халқ депутатлари шаҳар ва район Советлари ижроия комитети раислари иштирокида ўтказилган кенгашида муҳокама қилинди. Унда келтирилган воқеа ва фактлар барча шаҳар ва район халқ депутатларининг шу йил 5 февралдан 20 февралгача давом этган ўқув машғулотларида ҳам қизғин баҳсларга сабаб бўлди. Комсомол ва Боёвут район ижроия комитетларида хўжалик ва корхона раҳбарларининг кенг иштирокида алоҳида муҳокама этилди.

Мақола босилиб чиққач, областда атеистик тарбия ишлари кескин кучайтирилди. Атеист лекторлар ишлаб чиқариш коллективларига кўпроқ чиқадиган бўлдилар. Идеология ходимларининг курс ва семинарлари ўқув планига атеистик темадаги лекция ва суҳбатлар киритилди.

Дафн маросимларига сохта диндорларни йўлатмаслик, пул ва бошқа нарсалар тарқатмаслик, ҳар қандай кераксиз, ортиқча сарф-харажатларга чек қўйиш ҳақида посёлка, қишлоқ Советлари, маҳалла комитети, хотин-қизлар кенгаши раислари томонидан аҳоли ўртасида мунтазам равишда тушунтириш ишлари олиб борилмоқда.

Маҳалла комитетларида қабристонларни тартибга келтириш бўйича катта ишлар бошланди.

Дафн маросими куни марҳум хонадонида, одамларга дастурхон ёзиш сингари ярамас одатга чек қўйилмоқда. Мотамга алоқадор маросим ва урф-одатларни замонавий қилиб ўтказишнинг ягона комплекс планини ишлаб чиқиш кўзда тутилган.

Колхоз ва совхозлар, корхоналарнинг партия комитетларига иш ва яшаш жойларида атеистик тарбияни кучайтириш, граждандлик маросимларида актив қатнашиш тавсия этилди.

С. ДАВЛАТОВА,
Сирдарё область партия комитетининг секретари.

• Фикр • Мулоҳаза • Муносабат

• *Амалдаги интернационализм*

ЎЗБЕКНИНГ ВЕНГЕР ҚИЗИ

Хўжаобод районидаги «Коммуна» совхозининг Дилкушод қишлоғида яшовчи кекса ўқитувчи Ҳамид ота Азбаров венгриялик қизи Тессини Яношне Илонкадан хат олди:

«Азизим Ҳамид»

Хатингиз учун катта раҳмат. Сизнинг катта ва гўзал оилангизда кунлар мароқли ўтаётганлигини ўқиб хурсанд бўлдим. Мана, пенсияга чиққанимга ҳам 4 йил бўляпти. Лекин баъзан оз-оздан ишлаяпман, бирон нарса қилишга уриняпман. Боғимда ҳам ишлар етарли...

Илтимос, ўзингиз ҳақингизда тез-тез ёзиб туринг. Хатимга илова қилиб Ватанимиз озод этилганлигининг 40 йиллиги муносабати билан ота-бола бўлиб кетганимиз ҳақида венгер матбуотида эълон қилинган мақолани юборяпман.

Мен чин юракдан Сизга салом йўллайман. Сиз ва оилангизга энг яхши тилаклар тилайман.

Илонка.
Будапешт».

Ҳамид ота рус тилида ёзилган бу хатни ўқигач, хурсандчиликдан яйраб кетди. Атрофини ўраб турган етти фарзанди ота қувончига шерик. Ота венгер тилида ёзилган мақолага кўз югуртирди. Мақола билан бирга Ҳ. Азбаров ва Илонканинг сурати ҳам берилган эди. Азбаров суратга узоқ тикилиб қолди. Кўз ўнгида даҳшатли уруш йиллари жонланди:

1945 йил эди. Венгрия пойтахти Будапешт ўт-олов ичида қолди. Бутун шаҳарни немислар ўраб олишди. Совет Армияси шаҳардан тўққиз чақирим нарида — Банхида қишлоғида жойлашганди. Ҳамид Азбаров ҳам шу ерда. Шиддатли жанглар бўлди. Фашистлар жон-жаҳди билан шаҳарга ҳужум қиларди. Ариқлардан лоларанг сув оқарди. Газандалар йўл-йўлакай уйларни куйдириб, дуч келган одамни — чолу кампир, она сути оғзидан кетмаган бегуноҳ гўдакларни шафқатсиз ўлдиришарди.

Будапешт яқинидаги бир қишлоққа немислар ўт қўйиб юбордилар. Уйлар ловуллаб ёнарди. Бош яланг, сочлари тўзғиган, оёқ яланг бир аёл ёнаётган уй атрофида дод солиб юрарди. У ўтга яқин келолмасди. Шу манзара устига совет жангчилари келиб қолдилар. Аёлнинг нолишига бардош беролмаган бир солдат ўзини ўтга урди. Кўп ўтмай ёнғин ичидан аёлнинг қизини кўтариб чиқди. Солдат алангa ичидан чиқиши билан уй қулаб тушди. Қизча ўзини билмас, беҳуш эди. Солдатнинг кийимлари куйган, афтига эса қараб бўлмасди.

Бу жасур солдат — сержант Ҳамид Азбаров, аёл— Альмаши Агистонна, қутқарилган қиз эса — Илонка эди. Шўрлик аёл қизи билан кўримсиз, хароба уйда яшарди. Турмуши жуда оғир кечарди. Илонка ўлим тўшагида алаҳлар, ҳолдан кетиб борарди. Агистоннанинг холаваччаси Янош Варади ёрдам беришга ожиз, ўзи зўрға кун кўрарди.

Ҳамид Азбаров Агистонна оиласи билан дўстлашиб қолди. Илонкага алоҳида меҳр билан ёрдам кўрсатди. Совет ҳамширасини бошлаб келди. Дори-дармон берди. Илонканинг ҳаёти сақлаб қолинди. Азбаров солдатларга қандай овқат берилса, ўша таомдан келтириб турди. Янош Варади ҳам совет сержанти билан иноқлашиб кетди.

Совет қўшинлари Будапештни икки ой қўриқлаб турди. Азбаров Агистонна оиласига икки ой ғамхўрлик қилди. Сўнг Совет Армияси ғарб томонга силжиди. Ҳ. Азбаров Агистоннага эсдалик учун суратини қолдирди. Альмаши бу олижаноб, дилкаш, илтифотли совет сержанти билан бошқа учрашмади.

82-гвардиячи миномёт полкининг сержанти Ҳ. Азбаров Будапештдан Болгарияга борди. Вена, Прагани озод қилишда қатнашди. Уруш тугагач, қадрдон қишлоғи — Хўжаобод районидаги «Коммуна» совхозига қайтиб келди. У урушгача мактабда ўқитувчилик қилган эди. Тағин ўша ишини давом эттирди.

Урушдан кейин Альмаши Агистонна ҳаётида катта ўзгаришлар юз берди. Ишга кирди, яхши уйга кўчиб ўтди. Рўзғорни тиклаб олди. Илонка вояга етди, турмушга чиқди. Янош Варади офицерлар тайёрлаш билим юртини битирди.

— Биз бу бахтга совет сержанти Ҳамид туфайли эришдик, — деди Альмаши Агистонна қизи Илонкага.— У оғир кунимизда асқотди, сени ўлимдан қутқарди. Бундай кишини унутиб бўлмайди, уни топишимиз керак.

Улар хат орқали совет идораларига, министрликларга мурожаат қилдилар. Илонка онасининг вафотидан кейин ҳам васиятни бажо келтиришга ҳаракат қилди. Бу ишда холасининг ўғли Янош Варади ёрдам берди. «Орсаг Вилаг» ҳафталик журналида бир неча йилдан бери Совет Иттифоқида яшаётган венгер Карой Боц ҳақида мақола босилган эди. У 1956 йили Москвага келиб заводга ишга кирибди, катта обрў қозонибди. Илонканинг таклифи билан Янош Варади нотаниш бўлса ҳам Карой Боцга хат ёзиб, Азбаровни топишда ёрдам сўради. У хатни қўшниси — «Известия» газетасининг ходими Георгий Меликянцга берди. Меликянц суриштира-суриштира 1962 йил май ойида Ҳамид Азбаровни Андижондан топиб, у ҳақда газетага мақола ёзди.

Ана шундан кейин Я. Варадидан, Илонкадан Ҳ. Азбаровга хатлар кела бошлади. Шунгаям 25 йил бўлди. Илонка ҳалоскорини сира унутмайди. Азбаров ҳам шундай. Улар ота-боладек бўлиб кетишган.

Янош Варади 1969 йили Ҳамид Азбаровни қидириб Андижонга келди. Дилкушодда унинг азиз меҳмони бўлди. 1972 йили Илонка Совет Иттифоқига саёҳатга келди. У Азбаровни Тошкентга учрашувга таклиф қилди. Улар 27 йилдан кейин дийдор кўришдилар.

Илонка тутинган отаси билан ҳамон хат орқали гаплашиб туради. Мақоламизнинг бошланишида тилга олинган хат ана шу ёзишмалардан биридир. У интернационал дўстлик, инсонийликни куйловчи қўшиқдек туюлди бизга.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

• *Украинадан хат*

УЙДА ЛИМОНАРИЙ

Украинанинг Ивано—Франковск шаҳрида истиқомат қилувчи М. Диченко уйида ўзига хос лимонарий вужудга келган. Ўзбекистонлик селекционерлар инъом этган «Тошкент—Юбилейний» навли лимон яхши авж олиб, серҳосиллиги жиҳатидан мамнун этмоқда. Баъзи лимон мевалари ярим килограммгача тош босмоқда. М. Диченко лимонарийсида, шунингдек, мандарин, апельсин ва анжир ниҳоллари ҳам яхши ўсмоқда. Бундай меваларнинг айримлари гуллаётган бўлса, бошқалари мева тугмоқда.

Д. ЕРЕМЯН.

• *Ташвишли сигнал*

КОМИССИЯЛАР УЧУН ТУЗИЛГАН ПЛАНЛАР

Гулистон шаҳридаги 6-ҳунар-техника билим юртида тузилган планларга кўра, бу ерда ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашга эътибор берилаётган экан, дейиш мумкин. Конкрет тадбирлар белгилаб чиқилган, уларни ўтказиш жойи ва вақти аниқланган, масъул кишилар тайинланган. Маълум бўлишича, жангчилар билан ҳеч қандай учрашув ўтказилмабди, «Орленок» деган ҳарбий-спорт ўйини тўғрисида ўқувчилардан ҳеч ким ҳатто тасаввурга ҳам эга эмас экан. Шундай қилиб, планлар иш учун эмас, балки тўсатдан келиб қоладиган комиссиялар учун тузилар экан...

Таассуфки, ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш ва уларни армия хизматига тайёрлашнинг аҳволи шундай бўлган бошқа билим юртлари ҳам бор экан. 14- ва 16-ҳунар-техника билим юртларида эса бундай ишларнинг умуман плани ҳам йўқ.

Ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашни қайта қуриш зарурати ҳақида, бу ишнинг муҳимлиги тўғрисида кўп гапирамиз, оғиз кўпиртиришдан конкрет ишларга ўтиш пайти етмадимикин?

Г. ОГОРОДОВ,
(ЎзТАГ мухбири),
Сирдарё области.

ХРОНИКА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Мадаминжон Ҳасанович **Ҳасанов** пенсияга чиқиши муносабати билан 1987 йил 25 март Фармонига мувофиқ уни Ўзбекистон ССР савдо министри вазифасидан озод қилди.

• *Табиат ва инсон*

Ўлжасиз қайтмаган

У табиат ошиғтаси. Унинг меҳнати билан юзага келган буюмлар Москвада, СССР Халқ хўжалиги ютуқлари выставкасида намойиш этилмоқда. Республикада таниқли овчи-таксодермист, деб эътироф этилган Георгий Зинович Кольцов номига Тула, Харьков, Киев, Урганч, Бухоро, Қўқон, Хива табиат музейларидан мактублар келиб туради. Унинг ҳунари ноёб, бундай касбни ҳавас этувчилар ҳам саноқли. Зеро, унинг таъбири билан айтганда: «Табиатга меҳр қўйган кишигина мўъжизалар яратади». Ўзига хос қизиқ тақдирли бу кишининг кечмишлари, хотиралари, кўрган-билганлари эътиборга лойиқ. Келинг, яхшиси кекса овчининг ҳикояларига қулоқ тутайлик.

— Биз ҳайвонот дунёси билан озми-кўпми танишмиз. Кўпчилик китоблар, кино ёхуд «ойнаи жаҳон» томошалари орқали маълум бир тасаввурга эга бўлади. Камдан-кам одам ёввойи ҳайвоннинг важоҳатли ҳолатини яқиндан кўришга муяссар бўлган. Лекин ўлжасига ташланишга шайланган йиртқичнинг даҳшатли нигоҳи-ю, йилтиллаб турган ўткир тишларини хотиржамлик билан кузатиш мумкинлиги ҳақида ўйлашнинг ўзи мушкул. Узоқ йиллик меҳнат, изланиш ва эринмаслик оқибатида ўзига хос уй музейимда ана шундай ҳайвонларга «жон ато» этиб, сақлаш имкониятига эга бўлдим.

Албатта, ёввойи ҳайвонларнинг терисидан фақат важоҳатли тулуплар тайёрланар экан-да, деган фикрга бормаслик керак. Айтайлик, икки боласига парвона бўлиб турган, бўйи икки метрли она айиққа нисбатан томошабинда илиқлик пайдо бўлиши табиий. Умуман, ҳайвонларни гавдалантиришда табиийликка интилиш кўпроқ самара беради. Шунинг учун қуённи мўлжалга олган заҳарли илон, парвози баланд бургут, ўлжаси кетидан қувишга ҳозирланган бўрилар ҳақида кўплаб гапириш мумкин.

Бир ишга ихлос қўйганингдан кейин ўтқазилган нав-ниҳолнинг мевасини кутгандек сабр қилиш хосиятли кечаркан. Меҳнатларим муносиб баҳоланмоқда. Айтайлик, ҳайвонот дунёсига бағишланган халқаро кўргазмаларда қотирилган жонзотларга юксак баҳо берилмоқда. Москвалик таксодермистлар: «Кольцов ҳақиқатан ҳам табиат рассоми» деган фикрни билдиришган. Менда сақланаётган турли совринлар, фахрий ёрлиқлар шулардан далолат. Баъзан жонсиз ҳайвон-у, қушларга қараб хаёлга ботаман. Наҳотки, Чотқол ва Нурота тоғларида кўплаб учрайдиган парранда-ю, ҳайвонлар номи фақат «Қизил китоб»да қолса, деган мулоҳазага бораман. Келажак авлод умри ўтиб, изсиз йўқолаётган, тобора камёб бўлиб бораётган табиат дунёси ҳақида қандай тасаввурга эга бўлиши мумкин?! Наҳотки, одамлар музей ва кўргазма залларига боргандагина, мана шундай ҳайвону қушлар ҳам бўлган экан-да, деган мулоҳаза билан чекланиб қолишса... Йўқ табиат муҳофазаси долзарб масала бўлиб қолавериши керак.

Кўпчилик мендан қандай қилиб шу касбга меҳр қўйгансиз, деб сўрашади. Бу болаликдан бошланди. 14 ёшимда ов милтиғини қўлга олганман. Ўрта Осиё қўриқхоналари бўйлаб овчиларга эргашиб юрардим. Ўттизинчи йилларда Нурота, Чимён, Бурчмулла, Оҳангарон, Олмалиқ атрофларида, Чирчиқ, Сирдарё, Амударё бўйларидаги овчилик хўжаликларини кўп кезишга тўғри келган. Бу ерларда турли хил ҳайвон ва қушларни учратиш мумкин эди. Ўша пайтларда овчилар таксодермистликка ихлос билан қарашарди. Шу боис Москва, Ленинградда, Сибирь, Узоқ Шарқ шаҳарларида бўлиб, ҳайвон терисидан тулуп яратиш сирларини ўрганишга тўғри келди. Ҳамиша бир нарсага, у ҳам бўлса жонли ҳайвон билан қотирилгани ўртасида деярли фарқ бўлмаслиги керак, деган мақсадга амал қиламан.

Мўйқалам устаси жониворларни ранг-баранг бўёқлар ёрдамида гавдалантирса, биз уни табиий ҳолатга қайтариш, жонсиз бўлса-да, тирик кўринишини касб эттиришга ҳаракат қиламиз. Бунинг учун жониворларнинг яшаш хусусиятларини яхши билиш керак. Уста овчи бўлмай туриб, маҳоратли таксодермистликни эплаш қийин. Бўлажак тулупни бунёд этиш учун ов пайтида ўлжани қаттиқ шикастлантирмасликка эътибор берилади. Чунончи, йиртқичнинг бош суяги, қаноти, оёқлари, кўз ва қулоғига зарар етказиш ярамайди.

Ҳайвону паррандалар жуда хушёр ва зийрак бўладилар. Атрофни кузатиб турадилар, ҳид фарқлайдилар. Ичкиликбозу кашандаларнинг овлари юришмаслиги ҳам шундан. Жониворлар ичкилик ва тамаки ҳиди анқиган жойга асло йўламайдилар. Боларилар ёқимсиз ҳиддан нари кетганлари сингари, ёввойи ҳайвонлар бундан ҳам йироқроқ бўлишга интиладилар.

Ҳозир саксон учинчи баҳорни қаршиламоқдаман. Ичкилик ҳамда чекиш мен учун ёт нарса. Ҳали бардам ва тетикман. Овдан ўлжасиз қайтган эмасман. Боиси, арақхўрлар кўп гапиради, кашандалар тез-тез йўталади. Ўз-ўзидан маълумки, бундай пайтда ўлжа бой беради. Ов асабни чиниқтиради. Бунда ҳам жон бор. Сабаби, овчи мўлжаллаган ўлжасини бир гал қўлга туширолмаса, иккинчи марта уринади, соатлаб, кези келганда кунлаб пойлайди. Бу билан бардоши ортади.

Ҳайвон териларидан тулуп ясашнинг ўзига хос синоати бор. Териси айтарли шикастланмаган, жағ суяк ва тишлари бутун ҳайвонлардан ажойиб тулуплар ясаш мумкин. Йирик йиртқичларга қараганда паррандалардан «Қўриқчи» тайёрлаш мушкулроқ. Зарарланган жониворларнинг тиш-тирноғи, кўз қулоғини қайта тиклаш кўп вақт олади. Ҳайвонлар териси ошлангандан кейин, мўйнасига ишлов берилади. Мўйнали териларни туз-сирка кислотаси, қалин ва қаттиқ териларни туз-олтингугурт кислотаси аралашмаси билан ишлаш наф беради. Бу ҳунарни ёшларга билдиргим келади. Қани энди атрофингда табиатсеварлар ғужғон ўйнаса-ю, уларга овчилик сирларини, таксодермистликни ўргатсанг. Фақат табиатга, Она-юртга муҳаббат инсон қалбида курраи заминга, Ватанга бўлган меҳр булоғини жўш урдираверади.

Кекса овчининг хотираларини Р. ИСҲОҚОВ ёзиб олди.

● **«Ўз касбимни ардоқлайман, меҳнат аҳлининг чиройли ва ораста бўлишларига кўмаклашаётганимдан бахтиёрман», — дейди Тошкентдаги тажриба сартарошхона лабораториясининг сартароши Мирсобит Мирраҳимов. У халқ депутатлари Октябрь район Советининг депутати, турли конкурслар иштирокчиси. Ўтган йили Бутуниттифоқ кўригининг ғолиби бўлди.**
М. Мирраҳимов ВЛКСМ XX съездига делегат қилиб сайланган.

А. КОШКИН фотоси (ЎзТАГ).

Фотолавҳалар

● **Хивадаги «Бойчечак» болалар боғчасининг «Лазги» ансамбли Хоразм областидаги энг ёш ҳаваскорлик коллективларидан биридир. Ансамбль Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига бағишланган халқ ижодиётининг Бутуниттифоқ фестивалида фаол иштирок этмоқда.**
СУРАТДА: «Лазги» болалар ансамбли.

Қ. ОТАЕВ фотоси (ЎзТАГ).

РЕКЛАМА * ЭЪЛОНЛАР

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ МИНИСТРЛИГИ,
ЎЗБЕКИСТОН ССР МАДАНИЯТ МИНИСТРЛИГИ,
ЎЗБЕКИСТОН ССР КИНЕМАТОГРАФИЯ ДАВЛАТ КОМИТЕТИ
1987—1988 ўқув йили учун
ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ТУҒИЛИБ ВА ЯШАБ ТУРГАН КИШИЛАРНИ МАМЛАКАТНИНГ МАРКАЗИЙ ШАҲАРЛАРИДАГИ ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА ЮБОРИШ УЧУН

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Москва тўқимачилик институти — тўқимачилик ва енгил саноат маҳсулотларини бадиий безаш ва моделлаштириш;
П. И. Чайковский номли Москва давлат консерваторияси — фортепьяно, оркестр чолғу асбоблари, музикашунослик;
В. И. Суриков номли Москва давлат институти — тасвирий санъат;
Гнесинлар номидаги Москва давлат музика-педагогика институти — оркестр чолғу асбоблари;
А. В. Луначарский номли Москва Давлат театр санъати институти — музикали театр режиссерлиги;
Б. В. Шчукин номли Москва театр билим юрти — музикали театр режиссерлиги, балет режиссерлиги;
Москва давлат маданият институти — маданий-оқартув ишлари;
Бутуниттифоқ давлат кинематография институти — кино режиссёрлиги, кино операторлиги, адабий иш, киношунослик, тасвирий санъат.
Н. К. Черкасов номли Ленинград давлат театр, музика ва кинематография институти — маданий-оқартув ишлари.
П. И. Чайковский номли Киев давлат консерваторияси — ашула, хор дирижерлиги.

ҚАБУЛ ҚОИДАЛАРИ

Санъат ва маданий-оқартув ишлари мутахассисликлари бўйича ўқишга киришни истаганлар ҳамма фанлар бўйича кириш имтиҳонларини улар танлаган олий ўқув юртларида 5 августдан 20 августгача топширадилар.
Аризалар 1 июндан 4 августгача қабул қилинади.
Марказий шаҳарлардаги олий ўқув юртларига юбориш учун номзодлар танлаш 1 апрелгача Ҳамза номли Тошкент давлат музика билим юртида (Жуковский кўчаси, 35-уй. Телефонлар 33-58-57, 33-35-75 ва **«Ўзбекфильм» киностудияси** (Чилонзор кўчаси, 1-уй, телефон 45-42-40) **да ўтказилади.**

Саралаш синовларидан ўтган абитуриентлар тегишли республика министрликлари ва идоралари томонидан танланган олий ўқув юртларига юборилади.

Студентликка қабул қилинган кишилар умумий асосларда ётоқхона ва стипендия билан таъминланади. Ўқишни тамомлагандан сўнг мазкур кишилар мутахассислиги бўйича ишлаш учун Ўзбекистон ССРга юборилади.

Справкалар олиш учун адреслар: Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги (телефон 39-14-15), Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги (телефон 44-22-61, 44-04-44), Ўзбекистон ССР Кинематография давлат комитети (телефон 44-32-82).

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги
ТОШКЕНТ АВТОМОБИЛЬ-ТРАНСПОРТИ ВА ЙЎЛЛАР ИНСТИТУТИ
кафедралар бўйича
ПРОФЕССОР-ЎҚИТУВЧИЛАР СОСТАВИДАГИ
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

профессор: йўл машиналари ва жиҳозлари (фан доктори — 0,25 ставка);
доцентлар: автомобиль ишлаб чиқариш ва уларни ремонт қилиш, йўл машиналари ва жиҳозлари, йўл-қурилиш материаллари (фан кандидатлари);
катта ўқитувчилар: автомобиль транспортида бошқарувни ташкил этиш, олий математика (ўзбек тилида); автоматика ва ишлаб чиқариш жараёнларини автоматлаштириш асослари;
ўқитувчи: рус тили;
ассистентлар: чизма геометрия ва графика, назарий механика (ўзбек тилида), йўл ҳаракатини ташкил этиш.

ТЕРМИЗ ФИЛИАЛИ УЧУН

мудирлар: физика-математика фанлари, умумтехника фанлари (фан докторлари, фан кандидатлари);
КОНКУРС МУДДАТИ — 11 АПРЕЛГАЧА.
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, К. Маркс кўчаси, 32-уй.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ
кафедралар бўйича
ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

мудир: педагогика ва психология (фан кандидати);
доцент: педагогика ихтисоси бўйича бошланғич таълим методикаси;
катта ўқитувчи: ҳисоблаш техникаси;
ўқитувчи: физика.
Конкурс муддати — 12 апрелгача.
Мурожаат учун адрес: 702500, Тошкент области, Ангрен шаҳри, 48-квартал, 1 «В»-уй.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **мактаб ўқувчиларининг баҳорги каникул кунларида Москва цирки артистларининг гастроллари** (12, 15, 19.30).

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 26/III да **Фирибгарнинг найранглари** (12.00), **Тўмарис** (19.00), 27/III да **Гўзал Василиса** (12.00), **Отелло** (19.00).
ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 26/III да **Парвона**, 27/III да **Сўнгги қабул.**
МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 26/III да **Паранжи сирлари**, 27/III да **Ҳийлаи шаръий.**

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Тил ва адабиёт институти коллективи илмий ходим, филология фанлари кандидати Э. Ш. Шоаҳмедовга отаси

Шоҳамид ШОАҲМЕДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Ўқитувчи» нашриёти коллективи нашриёт тарих-география адабиётлари бўлимининг мудири С. Хуснутдиновга онаси

Саида ХУСНУТДИНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Ўқитувчи» нашриёти коллективи нашриёт бош редактори З. Мирзаевга синглиси

ҲАЙРИНИСОнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

• *Спорт*

СОВРИНЛАР ВА УРИНЛАР

● ВЕЛОПОЙГА. Сухумида ўтказилаётган мамлакат чемпионатининг иккинчи тур баҳсларида тошкентлик Ж. Абдужабборов маррада тўртинчи бўлди. Лекин у биринчи тур ғолиби сифатида жами очколарини 54 тага етказиб, Ереванда давом этадиган навбатдаги тур баҳсларига пешқадамлар сафида борадиган бўлди.

● ШАХМАТ. Испаниянинг Линарес шаҳрида тож даъвогарлари ўртасида ўтказилаётган суперфинал матчида собиқ жаҳон чемпиони А. Карпов пешқадамлик (6,5:3,5) қилмоқда. А. Соколов иккинчи марта танаффус олди. Ўн биринчи партия бугун ўтказилади.

Тошкентда эса Ўзбекистон чемпионати якунланди. А. Ненашев ўн беш имкониятдан ўн икки очко тўплаб, зафар қучди. Энди у СССР чемпионатининг ярим финалида иштирок этади. В. Логинов (10,5 очко) билан Р. Зиётдинов (9,5 очко) иккинчи ҳамда учинчи ўринларни эгаллашди.

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

● САМАРҚАНД. Қадимий шаҳарда машҳур дарвозабон Лев Яшин соврини учун «Динамо» командалари ўртасида Бутуниттифоқ турнири бошланди. Мусобақада Барнаул, Брянск, Вологда, Киров, Ленинград, Махачқала, Москва ва Самарқанд динамочилари қатнашмоқда.

● ТОШКЕНТ. Ўзбекистон давлат спорт комитети совринн учун ўтказилаётган мавсумолди турнири эртага «Геолог» (Тюмень) — «Пахтакор» командалари учрашуви билан якунланади. Пахтакорчилар Риганинг «Даугава» футболчиларини қабул қилиб (1:1) ўз мавқеларини бироз мустаҳкамлашди. Ҳозир «Даугава» 5 очко билан олдинда бормоқда. «Помир» ва «Пахтакор» коллективларида 4 тадан очко бор.

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

• *Тингланг, томоша қилинг*

26 март, пайшанба

Телевидение

МТ-I. 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — «Баҳорнинг ўн етти лаҳзаси». Бадиий фильм. 4 ва 5-сериялар. 11.35 ва 16.30 — Янгиликлар. 15.45 — Спорт ва шахс. 17.15 — ...16 ёшгача ва ундан катталар. 18.00 — ВЛКСМ XX съезди олдидан. 18.30 — Болалар учун фильм. 19.05 — Фан ва турмуш. 19.40 — Дунё воқеалари. 19.55 — Концерт. 20.20 — Жаҳон — камера кўзгусида. 21.30 — Время. 22.05 — «Баҳорнинг ўн етти лаҳзаси». Бадиий фильм, 5-серия. 23.10 — Дунё воқеалари. 23.20 — РСФСРда хизмат кўрсатган артист М. Кристалинскаяга бағишланган кўрсатув.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Концерт. 10.05 — Бизнинг боғ. 10.35 — Фильм-концерт. 11.20 — СПТУ ўқувчиларига. 11.50 — Мультфильм. 12.20 — Испан тили. 12.50 — Бадиий фильм. 14.05—Биз каби, худди биздек, биздан ҳам яхшироқ бажар. 15.05 — Ирина Осипова чалади. 15.30 — Рассомлар ҳақида ҳикоялар. 16.00 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.40 — Халқаро конкурс лауреати Ю. Сидоров чалади. 19.00 — Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун. 20.00 — Ҳамдўстлик. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Ритмик гимнастика. 21.15 — Агар соғлом бўлай десанг. 21.30 — Время. 22.05 — Ҳужжатли фильм. 22.35 — Янгиликлар. 22.45 — Қиличбозлик. СССР чемпионати.

ЎзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Ҳужжатли фильм. 7.50 — Салом, кичкинтойлар. 8.00 — Ахборот. 8.20 — Ялла ва рақслар. 16.35 — Қизиқувчилар экрани. 17.05 — Хотира кунига. 17.30 — Янгиликлар. 17.40 — Боғларда баҳор. 18.15 — Инсон болаликдан бошланади. 18.50 — Интенсивлаштириш беш йиллик шиори. 19.20 — Мультфильм. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Телефильм. 20.00 — И. Катаев куйлайди. 20.30 — Ахборот. 20.55 — Шоирлар хиёбони. 21.30 — Время. 22.05 — Қишлоқ хўжалик билимлари телевизион университети. 22.35 — «Ҳамза». Бадиий фильм.

ЎзТВ-II. 19.30 — Болалар учун фильмлар. 20.05 — Реклама. 20.15 — Ёшлик. 21.30 — Время. **ДУШАНБА:** 22.05 — Давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисида Қонун лойиҳасини муҳокама қиламиз. 23.05 — «Бир бор экан...» Бадиий фильм.

Радио

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Меҳнат шарофати. 9.30 — Халқ талантлари ижро этади. 12.10 — Ўзбекистон транспорти. 13.00 — Малши. 13.30 — Ўзбек экрани куйлари. 14.00— Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 —Болалар учун эшиттириш. 16.00 — Беш йилликнинг меҳнат суръатлари. 18.15 — Мамлакатлар ва қитъалар бўйлаб. 18.30 — Н. Пўлатова ва А. Шукуров куйлайди. 19.20 — Юность Узбекистана. 21.00 — Халқаро кундалик. 21.10 — Адабий ўқиш. 21.30 — Чорвадорлар учун концерт. 22.30 — Маҳтумқули лирикаси.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700083, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.

Р. — 10664. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. В. — 69. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12